

NARODNE NOVINE

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Službeno glasilo

GODIŠTE III	BROJ 5	LIVNO, 28. OŽUJKA 1998. god.
-------------	--------	------------------------------

SKUPŠTINA

PREGLED SADRŽAJA

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

58. **Odluka** o proglašenju Zakona o socijalnoj skrbi 129
59. **Zakon** o socijalnoj skrbi..... 130
60. **Odluka** o proglašenju Zakona o sudskim
pristojbama 155
61. **Zakon** o sudskim pristojbama 155

OGLASNI DIO UPIS U SUDSKI REGISTAR

1. "HOTEL PARK" d.o.o. LIVNO..... 123
2. "HEATING" s p.o. LIVNO..... 124
3. "CP AGRO" d.o.o. GLAMOČ 123
4. "JOKA" d.j.o. GLAMOČ 124
5. "AGROMAN" d.o.o. TOMISLAVGRAD 123
6. "DARC" d.o.o. LIVNO 124
7. "BETATRADE" d.j.o. TOMISLAVGRAD 123
8. "BULJANTOMISLAVGRAD" d.o.o.
TOMISLAVGRAD 124
9. "MORTEL" d.o.o. TOMISLAVGRAD 125
10. "PEKARA" DRUŠTVENO PODUZEĆE
TOMISLAVGRAD 124
11. "SLOBODNA ZONA TOMISLAVGRAD" d.o.o.
TOMISLAVGRAD 123
12. "CHARLIE COMMERCE" p.p. LIVNO 124

13. "SIMARTRADE" d.j.o. LIVNO..... 125
14. "EUROSERVIS" d.o.o. LIVNO 125

* * *

SKUPŠTINA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Na temelju članka 35. Ustava Hercegbosanske županije donosim

ODLUKU

o proglašenju Zakona o socijalnoj skrbi

Proglašavam Zakon o socijalnoj skrbi, koji je donijela Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj 11. ožujka 1998. godine u Tomislavgradu.

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska županija
Župan
Broj: 0284/98
Kupres, 25. ožujka 1998. g.

Župan
Mirko Baković

* * *

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Na temelju članka 26. e a u svezi sa člankom 15. i Ustava Hercegbosanske Županije ("Narodne novine Hercegbosanske Županije", broj: 3/96), a sukladno članku III. 2. /e/ i III. 2. /1/ i /2/, III. 4. /j/, V. 2. 6. /e/ Ustava Federacije BiH ("Sl. Novine Federacije BiH", broj: 1/94), Skupština Hercegbosanske Županije na sjednici održanoj: 11.03.1998. godine donijela je:

**ZAKON
O SOCIJALNOJ SKRBI**

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje način obavljanja financiranja djelatnosti socijalne skrbi, korisnici, prava korisnika socijalne skrbi, postupak za ostvarivanje tih prava, te uređuje osnivanje ustanova socijalne skrbi, vršenje nadzora u ostvarivanju djelatnosti socijalne skrbi te druga pitanja značajna za ostvarivanje djelatnosti socijalne skrbi u Hercegbosanskoj županiji (u daljem tekstu Županija).

Članak 2.

Pojedini izrazi uporabljeni u ovom Zakonu imaju ovo značenje:

- Samac je osoba koja nema obitelji i živi bez članova svoje obitelji.
- Obitelj čine bračni drugovi, djeca i drugi srodnici koji zajedno žive.
- Samohranim roditeljem smatra se roditelj koji nije u braku i ne živi u izvanbračnoj zajednici, a sam skrbi za svoju djecu.
- Udomiteljstvo je oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se korisniku osigurava stanovanje, prehrana, čuvanje, odgoj, briga o zdravlju i obrazovanje i njegove druge potrebe.
- Korisnik je osoba koja ostvaruje prava iz socijalne skrbi.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na bračnu zajednicu primjenjuju se i na izvanbračnu zajednicu.

Članak 3.

Socijalna skrb je djelatnost od posebnog interesa za Županiju kojom se osigurava i ostvaruje pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih, nemoćnih i drugih osoba koje one same ili uz pomoć članova obitelji ne mogu zadovoljiti zbog nepovoljnih osobnih, gospodarskih, socijalnih i drugih okolnosti, odnosno pojedincima i obiteljima koji se nalaze u stanju socijalne potrebe.

Radi sprječavanja, ublažavanja i otklanjanja uzroka i stanja socijalne ugroženosti socijalnom skrbi pruža se

potpora obitelji, posebice djeci i drugim osobama koje ne mogu brinuti same o sebi.

Članak 4.

Svatko je dužan brinuti se za zadovoljavanje svojih životnih potreba i potreba osoba koje po zakonu ili po drugoj pravnoj osnovi dužan uzdržavati.

Svatko je svojim radom, prihodima i imovinom dužan pridonositi sprječavanju, otklanjanju ili ublažavanju vlastite socijalne ugroženosti, kao i socijalne ugroženosti članova svoje obitelji, posebice djece i drugih članova obitelji koje se ne mogu sami o sebi brinuti.

Članak 5.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ustrojava, usklađuje i nadzire djelatnost socijalne skrbi.

Članak 6.

Djelatnost socijalne skrbi sprovode ustanove socijalne skrbi.

Članak 7.

Rad ustanova socijalne skrbi je javan.

Javnost se može isključiti u pojedinim postupcima kada je to propisano Federalnim i Županijskim propisima o obiteljskim odnosima i propisima o kaznenom postupku.

Članak 8.

Predškolske, školske i zdravstvene ustanove, policija, pravosuđe i druga državna tijela, pravne i fizičke osobe koje su po posebnim zakonima određeni za brigu obitelji, djeci i drugim osobama koje se ne mogu brinuti same o sebi, radi zaštite njihovih interesa dužne su surađivati s ustanovama socijalne skrbi.

Članak 9.

Vjerska zajednica, humanitarna organizacija, trgovačko društvo, udruga i druge domaće i strane pravne i fizičke osobe mogu sredstvima koja osiguraju za tu namjenu pružati novčanu i drugu pomoć osobama za koje ocjenjuju da im je pomoć potrebna te obavljati djelatnost socijalne skrbi prema ovom Zakonu.

U svrhu iz stavka 1. ovoga članka mogu se osnivati zaklade i fondacije.

Članak 10.

Prava iz oblasti socijalne skrbi ne mogu se prenositi na drugu osobu niti nasljeđivati.

Članak 11.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Sredstva za obavljanje djelatnosti i ostvarivanje prava socijalne skrbi utvrđena ovim Zakonom osigurava Federacija BiH, Županija i općine.

Članak 12.

Općine su obvezne u svom proračunu za potrebe socijalne skrbi osiguravati sredstva u visini od najmanje 5% svojih prihoda.

Osim obveza utvrđenih u stavku 1. ovoga članka općina može osigurati sredstva za ostvarivanje prava utvrđenih ovim Zakonom u većem opsegu, te za pružanje i drugih vrsta pomoći.

Općina utvrđuje vrste pomoći iz stavka 1. ovoga članka te propisuje uvijete i način njihova ostvarivanja.

Općina će posebno poticati dobrosusjedsku pomoć, dobrovoljni rad i druge oblike dobroćinstva.

Članak 13.

U postupku ostvarivanja prava i dužnosti utvrđenih ovim Zakonom primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku ako u ovom Zakonu i Federalnom iz ove oblasti nije drugačije određeno.

II. KORISNICI SOCIJALNE SKRBI**Članak 14.**

Korisnik socijalne skrbi je samac ili obitelj koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu u mogućnosti ostvariti ih svojim radom ili prihodom od imovine ili iz drugih izvora, odnosno samac ili obitelj koji se nalaze u stanju socijalne potrebe.

Korisnik socijalne skrbi su i:

- djeca bez roditeljske skrbi,
- odgojno zanemarena i zapuštena djeca,
- djeca čiji je razvoj ometan obiteljskim prilikama,
- tjelesno ili mentalno oštećeno ili psihički bolesno dijete te dijete prema kojem je ili bi trebala biti primijenjena mjera obiteljsko ili kaznenopravne zaštite,
- tjelesno ili mentalno oštećena ili bolesna odrasla osoba, starija, nemoćna i druga osoba koja zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može udovoljiti osnovnim životnim potrebama,
- druga osoba koja je u nevolji zbog poremećenih odnosa u obitelji, ovisnosti o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima ili zbog drugih oblika društveno neprihvatljivog ponašanja i drugih uzroka.

Korisnik socijalne skrbi iz stavka 2. ovoga članka može biti samac, član obitelji ili obitelji u cjelini.

Članak 15.

Prava socijalne skrbi utvrđena ovim Zakonom osiguravaju se državljanima BiH i osobama bez državljanstva koje imaju stalno mjesto prebivališta na području Županije.

Prognanicima i izbjeglicama koji su uredno prijavljeni i borave na području Županije.

Stranim državljanima s trajnim nastanjenjem u Županiji osiguravaju se ona prava iz socijalne skrbi koja su u odnosu na njih utvrđena ovim i Federalnim Zakonom i međunarodnim ugovorima.

Osoba koja nije obuhvaćena stavkom 1. i 2. ovoga članka može privremeno ostvariti prava socijalne skrbi pod uvjetima propisanim ovim Zakonom ako to zahtijevaju životne okolnosti u kojima se našla.

III. PRAVA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI**Članak 16.**

Prema ovom Zakonu i na temelju njega donesenim propisima samac ili obitelj imaju pravo na savjetovanje, pomaganje u prevladavanju posebnih poteškoća, pomoć za uzdržavanje, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, jednokratnu pomoć, doplatu za pomoć i njegu, pomoć i njegu u kući, osobnu invalidninu, osposobljavanje za samostalan život i rad, skrb izvan vlastite obitelji i druge pomoći.

1. Savjetovanje**Članak 17.**

Savjetovanje je sustavna i programirana pomoć kojoj je svrha uspješnije prevladavanje nedaća i teškoća, stvaranje uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu.

Ostvarivanje prava na savjetovanje za korisnika je besplatno.

2. Pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća**Članak 18.**

Pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća pruža se samcu ili obitelji radi savladavanja nedaća i teškoća u svezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, problemima u odgoju djece, invalidnošću, uključivanjem u svakodnevni život nakon duljeg boravka u odgojnoj ustanovi ili duljeg liječenja te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.

Pomaganje iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na vođenje kućanstva, raspolaganjem novcem, organiziranje učenja djeteta, nabavu odjeće, uključivanje u javne kuhinje, klubove, pronalaženje posla, rješavanje problema stanovanja, smještaj u predškolske ustanove i drugo.

Pomaganje iz stavka 1. ovoga članka uključuje pravnu i drugu pomoć u svezi sa sklapanjem, odnosno raskidom ugovora o doživotnom uzdržavanju i drugim pravnim poslovima kojima se pojedincu ili obitelji osigurava zadovoljavanje životnih potreba.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća u pravilu se pruža u korisnikovu domu. Radi prevladavanja komunikacijski poteškoća, gluhe osobe imaju u svezi sa sklapanjem pravnih poslova i u postupcima pred državnim tijelima pravo na tumača.

Pomaganje u prevladavanju posebnih poteškoća za korisnika je besplatno.

3. Pomoć za uzdržavanje

Članak 19.

Pravo na pomoć za uzdržavanje može ostvariti samac ili obitelj na način i pod uvjetima propisanim ovim i Federalnim Zakonom i to ako nemaju sredstava za uzdržavanje u visini utvrđenoj u članku 20. ovoga Zakona, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom ili prihodom od imovine ili na drugi način.

Pomoć za uzdržavanje ostvaruje se u novcu ili naravi.

Članak 20.

Osnovicu na temelju koje se utvrđuje visina pomoći za uzdržavanje određuje Vlada Županije.

Visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se u postotku od osnovice iz stavka 1. ovoga članka i iznosi za:

1. samca 100% osnovice,
2. obitelj za:
 - odraslu osobu 80% osnovice,
 - dijete do 7 godina 80% osnovice,
 - dijete od 715 godina 90% osnovice,
 - dijete od 1518 godina 100% osnovice.

Iznosi utvrđeni prema stavku 2. ovoga članka povećavaju se ako je korisnik:

- potpuno radno nesposobna odrasla osoba koja živi sama za 50% osnovice,
- potpuno radno nesposobna odrasla osoba koja živi u obitelji za 30% osnovice,
- trudnica nakon 12 tjedana trudnoće i roditelj do 2 mjeseca nakon poroda za 50% osnovice,
- dijete samohranog roditelja za 25% osnovice

Članak 21.

Nadležni centar za socijalnu skrb može odrediti odraslu poslovno sposobnu osobu koja će predstavljati obitelj radi ostvarivanja prava utvrđenih ovim Zakonom.

Članak 22.

Visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se, u mjesečnom iznosu, kao razlika između iznosa sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 20. ovoga Zakona i

iznosa prosječnog mjesečnog prihoda samca ili obitelji ostvarenog u tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za ostvarivanje pomoći za uzdržavanje, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti.

Članak 23.

Ako samac ili obitelj u vrijeme donošenja prvostupanjskog akta o ostvarivanju prava na pomoć za uzdržavanje ostvaruje za 10% viši ili niži mjesečni prihod od iznosa utvrđenog prema članku 22. ovoga zakona, visina pomoći izračunava se na temelju tog prihoda.

Članak 24.

Prihodima u smislu odredaba ovoga Zakona smatraju se sva financijska i materijalna sredstva koja samac ili obitelj ostvari po osnovu rada, mirovine, prihoda od imovine ili na drugi način.

U prihode iz stavka 1. ovoga članka ne uračunava se pomoć za podmirenje troškova stanovanja, novčana naknada za tjelesno oštećenje, doplatak za pomoć i njegu, ortopedski dodatak, osobna invalidnina, dječji dodatak, nagrade, otpremnine, alimentacije, stipendije i jednokratne pomoći.

Iznos prihoda utvrđen u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka umanjuje se za iznos koji na temelju propisa o obiteljskim odnosima član obitelji plaća za uzdržavanje osobe koja nije član te obitelji.

Članak 25.

Pravo na pomoć za uzdržavanje nema samac niti član obitelji koji:

- može sam sebe uzdržavati,
- ne želi tražiti uzdržavanje od osobe koja ga je dužna uzdržavati na temelju propisa o obiteljskim odnosima, osim ako nadležni centar za socijalnu skrb utvrdi da zakonski obveznik uzdržavanja nije u mogućnosti davati uzdržavanje
- ne želi ostvariti uzdržavanje na temelju sklopljenog ugovora o doživotnom uzdržavanju, a nije pokrenuo postupak za raskid tog ugovora,
- može osigurati uzdržavanje po drugoj osnovi

Članak 26.

Smatra se da u smislu članka 25. ovoga Zakona osoba može sama sebe uzdržavati ako prihode može ostvariti prodajom imovine ili davanjem u zakup ili najam imovine koja ne služi njoj ni članovima njezine obitelji za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka imovina djeteta može se izuzeti od opterećenja ili otuđenja, o čemu odlučuje nadležni centar za socijalnu skrb.

Članak 27.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Smatra se da u smislu članka 25. ovoga Zakona osoba može sama sebe uzdržavati ako je uredno prijavljena kod službe za zapošljavanje te odbije ponudeno zaposlenje neovisno o stručnoj spremi, odnosno ako ima prilike makar privremenim, sezonskim, povremenim ili sličnim poslovima ostvariti sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba ili ostvariti druge prihode.

Članak 28.

Odredbe iz članka 27. ovoga Zakona ne odnose se na:

- potpuno radno nesposobnu osobu,
- dijete od 15. do navršene 18. godine života, odnosno do završetka redovnog školovanja,
- studente ako redovito studiraju do navršenih 26. godina
- trudnicu nakon 12 tjedana trudnoće i roditelja do 2 mjeseca nakon poroda, te roditelja koji čuva i odgaja dijete do godinu dana života, blizance do 3. godine života ili troje i više djece do 10. godina života, ili teže tjelesno ili mentalno oštećeno ili psihički bolesno dijete pod roditeljskom skrbi
- osobu s trajnim smetnjama u tjelesnom i psihičkom razvoju,
- osobu koja u obitelji čuva invalidnu ili teško oboljelu osobu, ukoliko je utvrđeno da je istoj potrebna tuđa pomoć i njega.

Članak 29.

Obveza izdržavanja utvrđuje se temeljem propisa o obiteljskim odnosima. Smatra se da zakonski obveznik izdržavanja nije u mogućnosti davati uzdržavanje ako su prihodi po članu njegove obitelji niži od 150% osnovice iz članka 20. stavak 1. ovoga Zakona.

Članak 30.

Potpuno nesposobnim za rad u smislu ovoga Zakona smatra se:

- osoba starija od 65. godina (muškarac) i 60. godina (žena)
- dijete do navršene 15. godine života,
- osoba čija je nesposobnost za rad utvrđena prema propisima o mirovinskom invalidskom osiguranju ako ovim ili Federalnim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 31.

Nalaz i mišljenje o radnoj nesposobnosti te nalaz i mišljenje o fizičkoj i mentalnoj oštećenosti daju stručne komisije koje se formiraju u prvom stupnju na nivou centara za socijalnu skrb a u drugom stupnju stručne komisije formira ministarstvo.

Poslovi iz stavka 1. ovoga članka mogu se povjeriti i stručnim komisijama formiranim po propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju.

Članak 32.

Samac ili obitelj koji su ostvarili sredstva prodajom imovine ili su darovali svoju imovinu nemaju pravo na pomoć za uzdržavanje za razdoblje za koje iznos pomoći odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet nekretninama.

Članak 33.

Pomoć za uzdržavanje iz članka 19. ovoga Zakona može se odobriti i u obliku zajma. Pomoć za uzdržavanje u obliku zajma može se odobriti samcu ili obitelji koji imaju u vlasništvu nekretnine, drugu imovinu ili pravo, ali ih ne može trenutačno prodati ili na drugi način od toga ostvariti prihod ili drugu korist ili nije u mogućnosti ostvariti kakvu tražbinu ili je zbog izvanrednih okolnosti ostao bez svojih redovitih prihoda.

Uvjete i način za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 34.

Pomoć za uzdržavanje može se odobriti u cijelosti ili djelomično kao pomoć u naravi kad nadležni centar za socijalnu skrb utvrdi da je to povoljnije za korisnika ili da se pomoć u novcu ne koristi ili postoji velika vjerojatnost da se neće koristiti za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Članak 35.

Pomoć za uzdržavanje isplaćuje se mjesečno, a pravo se ostvaruje od dana podnošenja zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Članak 36.

Korisnik koji prima pomoć za uzdržavanje dužan je davati točne podatke o svim svojim redovitim i drugim prihodima, nekretninama ili drugoj imovini, te mora omogućiti nadležnom centru za socijalnu skrb uvid u svoje prihode i imovno stanje.

Članak 37.

Samac ili odrasla osoba koja predstavlja obitelj, a ostvaruje pomoć za uzdržavanje dužan je u roku od osam dana prijaviti nadležnom centru za socijalnu skrb svaku promjenu koja utječe na ostvarivanje ili na visinu pomoći za uzdržavanje, a korisnik pomoći za uzdržavanje koji ostvaruje prihod dužan je svaki mjesec dostaviti dokaze o visini ostvarenog prihoda.

Nadležni centar za socijalnu skrb donijet će, na osnovi prijave korisnika pomoći za uzdržavanje ili na osnovu podataka prikupljenih po službenoj dužnosti, novu odluku ako to zahtijevaju promijenjene okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje i visina pomoći za uzdržavanje.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Prilikom utvrđivanja nove osnovice iz članka 20. ovoga Zakona o promjeni iznosa pomoći korisnik se izvješćuje putem isplatnice, a rješenjem ako korisnik to traži.

Članak 38.

Pomoć za uzdržavanje neće se isplaćivati samcu ili članu obitelji koji se nalazi na vojnoj obvezi, na izdržavanju kazne zatvora duljem od 30 dana, na bolničkom liječenju duljem od 2 mjeseca, osobi koja je smještena u udomiteljsku obitelj ili u dom socijalne skrbi kao i osobi kojoj je u svezi sa školovanjem u cijelosti osigurano besplatno stanovanje, prehrana, odjeća, obuća i drugo.

Članak 39.

Centar za socijalnu skrb donijet će rješenje kojim se ukida pravo na pomoć za uzdržavanje samcu ili obitelji ako praćenjem materijalnih i drugih socijalnih prilika ocijeni da su te prilike znatno povoljnije od onih koje se mogu osigurati sredstvima predviđenim u članku 20. ovoga Zakona.

4. Pomoć za podmirenje troškova stanovanja**Članak 40.**

Troškovi stanovanja u smislu ovog Zakona su:

- troškovi utvrđeni aktom o davanju stana na korištenje i visini stanarine koje je dužan nositi korisnik stana samac ili obitelj, a odnose se na stanarinu, troškove koje se plaćaju u svezi sa stanovanjem i održavanjem stana,
- troškovi koji su utvrđeni ugovorom o najmu stana koje je dužan nositi najmoprimac, a odnose se na najminu i druge troškove koji se plaćaju u svezi sa stanovanjem i održavanjem stana.

Članak 41.

Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti samcu ili obitelji, ako mjesečni prihod samca ili obitelji u posljednja tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti ne prelazi visinu sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 20. stavku 2. i 3. ovoga Zakona.

Članak 42.

Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti samcu ili obitelji koji ne koriste ili u najmu ne drže stan koji je po svojim obilježjima i standardima iznad obilježja i standarda potrebnih za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba samca ili obitelji.

Mjerila o obilježjima i standardima stana potrebnog za zadovoljavanje osnovnih potreba samca ili obitelji u smislu stavka 1. ovoga članka utvrđuju se prema propisima o uvjetima stanovanja.

Članak 43.

Pomoć za podmirenje troškova stanovanja nema samac ni obitelj ako samac ili član obitelji ima u vlasništvu ili suvlasništvu kuću, kuću za odmor ili stan.

Članak 44.

Pomoć za podmirenje troškova stanovanja odobrava se u visini stanarine ili najamnine s tim da pomoć samcu ili obitelji ne može biti veća od iznosa polovice sredstava potrebnih za uzdržavanje samca ili obitelji utvrđenih prema članku 20. stavku 2. i 3. ovoga Zakona.

Iznimno pravo iz stavka 1. ovoga članka može se odobriti i do iznosa sredstava iz članka 20. ovoga Zakona ako se po ocjeni centra za socijalnu skrb samo na taj način može izbjeći odvajanje djece od roditelja.

Članak 45.

Odredbе članka 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 32., 34., 35., 36., 37., 38. i 39. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju kod ostvarivanja prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja, kao i kod ostvarivanja drugih prava na temelju ovoga Zakona.

5. Jednokratna pomoć**Članak 46.**

Jednokratna pomoć može se odobriti samcu ili obitelji koji zbog trenutčnih okolnosti (npr. Rođenja djeteta, bolesti ili smrti člana obitelji, elementarnih nepogoda ili drugih nevolja), prema ocjeni centra za socijalnu skrb, nisu u mogućnosti djelomično ili u cijelosti zadovoljiti osnovne životne potrebe.

Članak 47.

Jednokratna pomoć odobrava se u novcu ili u naravi.

Jednokratna pomoć odobrava se u naravi u slučaju iz članka 34. ovoga Zakona.

Članak 48.

Jednokratna pomoć može se odobriti do iznosa koji podmiruje potrebu. Ako za podmirenje potrebe iz stavka 1. ovoga članka treba osigurati iznos veći od trostrukog iznosa osnovice iz članka 20. stavak 1. ovoga Zakona, centar za socijalnu skrb dužan je pribaviti prethodnu suglasnost osnivača.

Članak 49.

Jednokratna pomoć može se dodijeliti istom korisniku najviše tri puta u tijeku kalendarske godine.

Izuzetna jednokratna pomoć iz članka 48. stavak 2. može se dodijeliti korisniku samo jedanput u tijeku kalendarske godine, bez obzira da li mu je ili nije dodijeljena pomoć u smislu stavka 1. ovoga članka.

6. Doplatka za pomoć i njegu

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 50.

Doplatak za pomoć i njegu može se odobriti osobi:

- kojoj je zbog tjelesnog ili mentalnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili zbog starosti prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe, jer sama ne može udovoljavati osnovnim životnim potrebama.
- ako doplatak za pomoć i njegu ne može ostvariti po drugoj osnovi,
- ako prihod po članu obitelji ne prelazi iznos od 150% osnovice iz članka 20. stavak 1. ovoga Zakona, odnosno ako prihod samca ne prelazi iznos od 200% osnovice iz članka 20. stavak 1. ovoga Zakona u prethodna tri mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti.

Doplatak za tuđu pomoć i njegu, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka odobrit će se i osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja, prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe.

Članak 51.

Iznimno od članka 50. ovoga Zakona osoba potpuno lišena poslovne sposobnosti ili teže tjelesno ili mentalno oštećena osoba ima pravo na doplatak za pomoć i njegu iako je prihod po članu obitelji, odnosno prihod samca veći od prihoda utvrđenog u članku 50. ovoga Zakona.

Članak 52.

Dodatak za pomoć i njegu odobrava se u punom ili u smanjenom iznosu, ovisno o tome postoji li prijeka potreba pomoći i njege druge osobe u punom ili smanjenom opsegu.

Članak 53.

Prijeka potreba stalne pomoći i njege druge osobe u punom opsegu postoji kada osoba zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može sama udovoljiti osnovnim životnim zahtjevima jer se ne može, ni uz pomoć ortopedskih pomagala samostalno kretati u stanu i izvan stana, uzimati hranu, oblačiti se i svlačiti, održavati osobnu higijenu, kao ni obavljati druge osnovne fiziološke potrebe.

Prijeka potreba stalne pomoći i njege u smanjenom opsegu postoji kada osoba zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može potpuno udovoljiti osnovnim životnim zahtjevima, jer se ne može samostalno kretati izvan stana radi nabave osnovnih životnih potreština i korištenja zdravstvene zaštite.

Prijeka potreba privremene pomoći i njege u punom ili smanjenom opsegu postoji i kada osoba zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja ne može udovoljiti osnovnim životnim zahtjevima iz stavka 1. ili 2. ovoga članka.

Članak 54.

Prijeku potrebu za tuđom pomoći i njegom utvrđuju odgovarajuće komisije iz članka 31. ovoga Zakona.

Članak 55.

Visina doplatka za pomoć i njegu iznosi:

- u punom iznosu 100% od osnovice iz članka 20. stavak 1. ovoga Zakona,
- u smanjenom iznosu 70% od osnovice iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 56.

Osoba kojoj je osiguran stalni ili tjedni smještaj ne može ostvariti pravo na doplatak za pomoć i njegu.

Članak 57.

Osoba čiji je roditelj ostvario pravo na rad s polovicom punog radnog vremena po posebnim propisima može ostvariti pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu.

7. Pomoć i njega u kući**Članak 58.**

Pomoć i njega u kući može se odobriti osobi kojoj je zbog tjelesnog ili mentalnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili starosti prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe:

- koja nema mogućnosti da joj pomoć i njegu osiguraju roditelj, bračni drug i djeca, ili drugi zakonski obveznik izdržavanja,
- koja nema mogućnosti da pomoć i njegu osigura na temelju ugovora o doživotnom uzdržavanju,
- ako prihod po članu domaćinstva ne prelazi iznos od 200% osnovice iz članka 20. stavak 1. ovoga Zakona,
- ako joj je na području njenog prebivališta, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, moguće osigurati takvu pomoć.

Pomoć i njega u kući, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka odobrit će se i osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja, prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe.

Članak 59.

Pomoć i njega u kući može obuhvatiti:

- organiziranje prehrane (nabava i dostava gotovih obroka u kuću, odnosno nabava živežnih namirnica, pomoć u pripremanju obroka, pranje posuda i dr.),
- obavljanje kućnih poslova (pospremanje stana, donošenje vode, ogrijeva i sl., organiziranje pranja

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

i glačanja rublja, nabava lijekova i drugih potrepština),

- održavanje osobne higijene (pomoć u oblačenju i svlačenju, u kupanju i obavljanju drugih higijenskih potreba),
- zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba.

Članak 60.

Korisniku kojem je odobren doplatak za pomoć i njegu iznimno se može osigurati i pomoć i njega za zadovoljenje pojedine potrebe iz članka 59. ovoga Zakona koju mu ne mogu pružiti članovi obitelji.

Članak 61.

Pravo na pomoć i njegu u kući nema dijete čiji roditelj koristi pravo na skraćeno radno vrijeme za njegu tog djeteta, a dijete koristi poludnevni smještaj u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi ili domu socijalne skrbi.

Pravo na pomoć i njegu u kući nema dijete čiji roditelj koristi porodni dopust ili dopust do sedme godine života djeteta radi njege teže tjelesno ili mentalno oštećenog djeteta.

Članak 62.

Pomoć i njegu u kući pruža ustanova socijalne skrbi, a može i vjerska zajednica, humanitarna organizacija, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba s kojom centar za socijalnu skrb sklopi ugovor.

8. Osobna invalidnina**Članak 63.**

Pravo na osobnu invalidninu ima teže tjelesno ili mentalno oštećena osoba ili osoba s trajnim promjena u zdravstvenom stanju, a čije je oštećenje ili bolest nastala prije navršenih 18. godina života, ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi.

Članak 64.

Osobna invalidnina iznosi mjesečno 150% osnovice iz članka 20. stavak 1. ovog Zakona za osobu koja nema vlastitog prihoda.

Ako korisnik ostvaruje prihod po bilo kojoj osnovi, osobna invalidnina utvrđuje se kao razlika između iznosa iz stavka 1. ovoga članka i prosječnog prihoda ostvarenog u prethodna tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva.

U prihod iz stavka 2. ovoga članka ne uračunava se pomoć za uzdržavanje ostvarena na temelju ovog Zakona ni dječji doplatak.

Članak 65.

Korisnik koji ostvaruje pravo na osobnu invalidninu ne može istodobno ostvariti pravo na doplatak za pomoć i njegu.

Članak 66.

Ako roditelji osobe koja ostvaruje pravo na osobnu invalidninu koriste: porodni dopust, dopust do sedme godine djetetova života po posebnim propisima, pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi njegove teže tjelesno ili mentalno oštećenog djeteta, a dijete dnevno boravi u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi ili domu socijalne skrbi, osobna se invalidnina isplaćuje u iznosu od 100% osnovice iz članka 20. stavak 1. ovoga Zakona.

Ako osoba iz članka 63. ovoga Zakona koristi stalni ili tjedni smještaj izvan vlastite obitelji ne može ostvariti pravo na osobnu invalidninu.

Članak 67.

Vrstu i stupanj tjelesnog ili mentalnog oštećenja, trajnu promjenu u zdravstvenom stanju odnosno radnu sposobnost iz članka 63. ovoga Zakona propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zdravstva.

9. Osposobljavanje za samostalan život i rad**Članak 68.**

Prava na osposobljavanje na samostalan život i rad ima tjelesno ili mentalno oštećena ili psihički bolesna osoba pod uvjetima i način određen ovim ili federalnim Zakonom.

Pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad u prvom redu imaju djeca do navršenih 15 godina života.

Izuzetno od stavka 2. ovoga članka pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad mogu ostvariti i starije osobe ukoliko zbog razloga iz stavka 1. ovog članka nisu bili u stanju završiti osposobljavanje za samostalan život i rad u predviđenom roku.

Osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad mogu ostvariti samo ako po ocijeni stručne komisije postoji vjerojatnost i izvjesno je da će se korisnik primjenom ovog prava osposobiti za samostalan život i rad.

Članak 69.

Pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad pruža se korisnicima kroz odgovarajuće specijalizirane ustanove namijenjene za odgoj i obrazovanje djece i odraslih osoba sa tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili psihički bolesnih osoba.

Članak 70.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Utvrđivanje postojanja osnove za ostvarivanje prava na osposobljavanje za samostalan život i rad vrši stručna komisija.

Postupak za utvrđivanje činjenica iz stavka 1. ovoga članka, način rada stručne komisije, način ostvarivanja suradnje sa drugim učesnicima u postupku, ocjenjivanje radne sposobnosti, medicinska i druga dokumentacija potrebna za ocjenjivanje radne sposobnosti, sadržaj nalaza ocijene i mišljenja, obrasci koji se upotrebljavaju i druga pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava propisat će posebnim pravilnikom ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra za poslove zdravstva i obrazovanja.

Članak 71.

Troškove smještaja, ishrane, putne i druge troškove korisnika za vrijeme ostvarivanja prava na osposobljavanje na samostalan život i rad snosi centar za socijalnu skrb koji je utvrdio to pravo.

Korisnik prava, obitelj korisnika ili druga osoba koja je korisnika dužna uzdržavati učestvuje u podmirenju troškova iz stavka 1. ovog članka ukoliko im je iznos prihoda po članu obitelji viši od iznosa osnovice iz članka 20. ovoga Zakona.

Visina prihoda utvrđuje se sukladno članku 24. ovoga Zakona.

Članak 72.

Visinu učešća u snošenju troškova korisnika prava na osposobljavanje za samostalan život i rad osoba iz članka 71. stavak 2. ovoga članka utvrđuje nadležni centar za socijalnu skrb.

Članak 73.

Osobe osposobljenje za samostalan život i rad u smislu ovog Zakona imaju pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje u iznosu 50% osnovice iz članka 20. ovoga Zakona.

Članak 74.

Sredstva iz članka 73. ovoga Zakona osiguravaju se u proračunu Županije, a korisniku isplaćuju putem nadležnog Zavoda za zapošljavanje.

10. Skrb izvan vlastite obitelji**Članak 75.**

Skrb izvan vlastite obitelji obuhvaća sve oblike smještaja ili boravka u udomiteljskoj obitelji, u domovima socijalne skrbi, kao i one oblike smještaja ili boravka koje pruža vjerska zajednica, humanitarna organizacija, trgovačko društvo, udruga i druga domaća ili strana pravna i fizička osoba, kojima se korisniku osigurava stanovanje, prehrana, čuvanje, briga o zdravlju, odgoj i obrazovanje, psihosocijalna rehabilitacija, njega i druge potrebe.

Članak 76.

Socijalna skrb izvan vlastite obitelji ostvaruje se kao:

- stalan smještaj,
- tjedni smještaj,
- privremeni smještaj,
- cjelodnevni boravak i
- poludnevni boravak.

Članak 77.

U sklopu stalnog smještaja osigurava se tijekom duljeg vremenskog razdoblja zadovoljavanje životnih potreba kao što su: stanovanje, prehrana, odijevanje, održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, čuvanje, odgoj i obrazovanje, njega radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija i korištenje slobodnog vremena.

Članak 78.

U sklopu tjednog smještaja osigurava se tijekom radnih dana zadovoljavanje životnih potreba kao što su: stanovanje, prehrana, održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, čuvanje, odgoj i obrazovanje, njega radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, korištenje slobodnog vremena i organiziranje prijevoza.

Članak 79.

U sklopu cjelodnevnog boravka osigurava se zadovoljavanje životnih potreba: boravak i prehrana, održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, čuvanje odgoj i obrazovanje, njega radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, korištenje slobodnog vremena, organiziranje prijevoza i druge potrebe.

U sklopu poludnevno boravka osiguravaju se usluge iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 80.

U sklopu doma socijalne skrbi može se organizirati i djelatnost školstva po posebnim uvjetima i programu koji propisuje ministarstvo nadležno za poslove prosvjete i sporta.

Članak 81.

U sklopu privremenog smještaja osigurava se: privremeni boravak, prehrana, hitna medicinska pomoć, nabava prijeko potrebne odjeće i obuće, troškovi prijevoza u mjesto prebivališta u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili drugu ustanovu.

Članak 82.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se osobama predviđenim ovim i federalnim Zakonom.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti, te djeci i mladim punoljetnicima s poremećajima u ponašanju, te djeci čiji su roditelji lišeni roditeljskog prava.

Ako interesi djeteta zahtijevaju skrb izvan vlastite obitelji osigurava se djetetu čiji roditelji zbog bolesti, neriješenog stambenog pitanja ili drugih životnih nedaća nisu u mogućnosti privremeno brinuti o djetetu.

Članak 83.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom od 6 mjeseci, a iznimno ako je to u interesu djeteta do godine dana života djeteta koji nema stan, odnosno nema osiguran smještaj ili zbog poremećenih odnosa u obitelji ne može ostati s djetetom u obiteljskom stanu.

Članak 84.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se tjelesno i mentalno oštećenoj osobi kad je to najsvrhovitije radi njihova čuvanja i odgoja, školovanja, osposobljavanja ili psihosocijalne rehabilitacije (poticanje grafomotorike, poticanja perceptivno-motoričke sposobnosti, poticanja kognitivnog razvoja, stimulacije ostatka vida, kretanja u prostoru, auditivnog treninga, služenja Brajevim pismom, neverbalne komunikacije i razvoj aktivnosti samoposluživanja), i to u obliku i na način koji odgovara njihovoj dobi, vrsti i stupnju njihovog tjelesnog i mentalnog oštećenja.

Članak 85.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se psihički bolesnoj osobi, osobi ovisnoj o alkoholu, drogi ili drugim opojnim sredstvima, kojoj nije potreban smještaj u bolnicu, a skrb joj se ne može pružiti u vlastitoj obitelji.

Članak 86.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se odrasloj i starijoj osobi kojoj je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju i nemoći prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe.

Skrb izvan vlastite obitelji iz stavka 1. ovoga članka neće se osigurati osobi kojoj pomoć i njegu mogu pružiti članovi obitelji ili drugi zakonski uzdržavatelj ili se pomoć i njega mogu osigurati na drugi način.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurat će se, iznimno, osobi nesposobnoj za rad koja se nalazi u posebno teškim životnim prilikama koje se ne mogu otkloniti na drugi način.

Članak 87.

Centar za socijalnu skrb odlučuje o izboru doma socijalne skrbi, odnosno podružnice doma za stalni

smještaj osobe iz članka 86. ovog Zakona ovisno o psihičkim i tjelesnim sposobnostima korisnika, njegovim materijalnim mogućnostima, kulturnim navikama, prirodnom okruženju i drugim prilikama u kojima je korisnik živio prije smještaja, potpunosti doma socijalne skrbi i vrstama usluga koje on pruža.

Članak 88.

Djetetu koje se zatekne u skitnji bez nadzora roditelja ili dugih odraslih osoba, kao i odrasloj osobi koja se zatekne izvan mjesta prebivališta ili stalnog boravišta, a nije u stanju brinuti se o sebi ili ga je zatekla druga nedaća, osigurava se privremena skrb izvan vlastite obitelji dok se ne ostvari povratak u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili se njegov smještaj osigura na drugi način.

Privremeni smještaj pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka može se osigurati i stranom državljaninu, kao i osobi bez državljanstva, koja nema prebivalište u Županiji.

Članak 89.

Korisnici iz članka 82. do 86. ovog Zakona ostvaruju skrb izvan vlastite obitelji na temelju rješenja centra za socijalnu skrb, osim u hitnim slučajevima.

Ako je korisnik iz stavka 1. ovog članka smješten zbog hitnosti, Centar za socijalnu skrb dužan je donijeti rješenje o smještaju u roku od 8 dana.

Odrasla osoba iz članka 84. i 86. ovoga Zakona ostvaruje smještaj u dom čiji osnivač nije Županija na temelju ugovora o smještaju.

Iznimno stavka 3. ovoga članka odrasla osoba iz članka 86. ovoga Zakona može se smjestiti u dom socijalne skrbi čiji osnivač nije Županija i rješenjem centra za socijalnu skrb pod uvjetima i način propisan ovim Zakonom.

Članak 90.

Skrb izvan vlastite obitelji može se pružiti na zahtjev ili uz pristanak korisnika ili njegovog zakonskog zastupnika ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Roditeljska suglasnost nije potrebna ako su roditelji uskraćeni roditeljskog prava.

Članak 91.

Centar za socijalnu skrb dužan je pratiti prilike u kojima živi korisnik smješten izvan vlastite obitelji i u tu svrhu ga je dužan obići najmanje jedanput u 6 mjeseci.

11. Druge pomoći**Članak 92.**

Centar za socijalnu skrb može odobriti: pomoć u prehrani, pomoć za odjeću i obuću, pomoć za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja, podmirenje pogrebnih troškova, podmirenje troškova ogrijeva, a pod uvjetom i na

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

način uređen ovim ili federalnim Zakonom ili posebnim propisom ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Osim pomoći iz stavka 1. ovoga članka centar za socijalnu skrb može odobriti i drugu pomoć u visini i opsegu kako je utvrdila općina sukladno ovom Zakonu.

IV. USTANOVE SOCIJALNE SKRBI**Članak 93.**

Osnivanje ustanova socijalne skrbi ima za cilj zbrinjavanje određenih kategorija korisnika socijalne skrbi, obavljanje stručnih i drugih poslova socijalne skrbi.

Ustanove socijalne skrbi su:

1. Centar za socijalnu skrb,
2. Dom socijalne skrbi,
3. Centar za pomoć i njegu.

Članak 94.

Ustanove socijalne skrbi upisuju se u sudski registar i u upisnik ustanova socijalne skrbi koji vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Sadržaj upisnika ustanova socijalne skrbi propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Na ustanove socijalne skrbi primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama, ako ovim ili Federalnim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 95.

Prijem i otpuštanje korisnika socijalne skrbi u ustanove vrši se na način propisan Pravilnikom ili drugim aktom koji donosi ustanova.

Ustanova je obvezna primiti korisnika socijalne zaštite kojega uputi Centar za socijalnu skrb.

Izuzetno od odredbe stavka 2. ovog članka ustanova može uskratiti prijem korisnika socijalne skrbi u slučaju popunjenosti kapaciteta, kao i u slučaju da, obzirom na svoju djelatnost, nije u mogućnosti pružiti odgovarajuće usluge korisniku.

Članak 96.

Ako je daljnji korisnikov boravak u ustanovi postao nemoguć, zbog promjena u psihofizičkim osobinama i ne postojanju uvjeta za odgovarajući tretman, ustanova je obvezna, najmanje 3 mjeseca prije otpuštanja korisnika, obavijestiti Centar za socijalnu skrb koji je donio odluku o smještaju, radi smještaja u drugu ustanovu ili radi promjene oblika socijalne skrbi.

Članak 97.

Korisnicima smještenim u ustanovama socijalne skrbi daje se mjesečno u novcu na ime osobnih potreba 6% od cijene troškova smještaja, ukoliko njihovi redoviti mjesečni

prihodi ne prelaze visinu cijene troškova smještaja uvećanu za 6%.

1. Centar za socijalnu skrb**Članak 98.**

Centar za socijalnu skrb je javna ustanova.

Centar za socijalnu skrb osniva općina za svoje područje.

Centar za socijalnu skrb može se osnovati za područje jedne ili više općina u Županiji.

Centar za socijalnu skrb može imati jednu ili više podružnica.

Aktom o osnivanju osnivač će utvrditi i broj podružnica.

Osnivatelj centra za socijalnu skrb dužan je prethodno pribaviti mišljenje ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 99.

Sredstva za obavljanje djelatnosti centra osigurava osnivač.

Ako je centar osnovan za dvije ili više općina sredstva za njegovu djelatnost osiguravaju odnosne općine i visinu učešća utvrđuju sporazumom.

Članak 100.

Centar za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti:

- rješava u prvom stupnju o pravima iz socijalne skrbi obiteljsko pravne i kazneno pravne zaštite i drugim pravima u skladu s posebnim zakonom,
- provodi ovrhu svojih rješenja,
- vodi propisane očevidnike,
- izdaje uvjerenja i druge potvrde,
- daje podatke o obiteljskim prilikama te mišljenja i prijedloge u sudskim postupcima koji se odnose na obiteljsko pravnu i kazneno pravnu zaštitu.
- sudjeluje kao stranka ili umještač pred sudom ili drugim državnim tijelima kada se radi o zaštiti osobnih interesa djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu brinuti sami o sebi ni o svojim pravima i interesima,
- obavlja nadzor nad udomiteljskim obiteljima.

Centar za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti može obavljati i poslove zbrinjavanja djece odbjegle iz obitelji ili ustanove, provoditi odgojne mjere nad djecom s poremećajima u ponašanju izvan vlastite obitelji ili s boravkom u obitelji, te pružati pomoć i njegu u kući.

Osim javnih ovlasti iz stavka 1. i 2. ovoga članka centar za socijalnu skrb obavlja i druge stručne poslove:

- potiče, organizira i provodi aktivnosti sa svrhom sprječavanja i suzbijanja socijalnih, obiteljskih i osobnih problema,
- obavlja stručno-analitičke poslove,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- potiče i razvija samopomoć, dobrosusjedsku pomoć, dobrovoljni rad, dobrotvorne i druge djelatnosti,
- obavlja poslove savjetovališta za probleme braka i obitelji, odgoja djece, posvojenja, sudjeluje u suzbijanju ovisnosti o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima,
- predlaže mjere unapređenja politike socijalne skrbi,
- predlaže, potiče i usklađuje druge aktivnosti u području socijalne skrbi na lokalnoj razini,
- obavlja druge poslove utvrđene Zakonom i statutom centra za socijalnu skrb,
- druge poslove predviđene ovim i Federalnim Zakonom.

Članak 101.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi može propisati da složenije poslove koji se odnose na brak i odnose u braku, roditeljsku skrb, skrbništvo, posvojenje, poslove savjetovališta, stručno-analitičke i druge poslove obavlja jedan od centara u Županiji.

Članak 102.

Centar za socijalnu skrb započet će s radom kada se na temelju akta iz članka 98. ovoga Zakona upiše u sudski registar i upisnik ustanova socijalne skrbi.

Članak 103.

Uvjete glede prostora, opreme i broja potrebnih stručnih i drugih djelatnika centra za socijalnu skrb i podružnice propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 104.

Centrom za socijalnu skrb upravlja i rukovodi ravnatelj.

Ravnatelj ima ovlasti određene Zakonom, aktom o osnivanju, odnosno statutom centra.

Ravnatelja centra za socijalnu skrb imenuje osnivač na temelju javnog natječaja.

Za ravnatelja centra za socijalnu skrb može biti imenovan državljanin BiH koji ima završenu visoku ili višu stručnu spremu društvenog smjera, najmanje 3 odnosno 5 godina radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi i položen stručni ispit.

Mandat ravnatelja centra za socijalnu skrb traje 4 godine, a ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.

Ravnatelja centra za socijalnu skrb razrješuje osnivač na način utvrđen Zakonom o ustanovama, te ako je:

- pravomoćno osuđen za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv dostojanstva osobe i morala, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti i javnih ovlasti te za kaznena djela protiv Federacije BiH,

- na bilo koji način onemogućavao ostvarivanje prava iz djelokruga centra za socijalnu skrb.

Članak 105.

Centar za socijalnu skrb ima stručno vijeće.

Stručno vijeće čine svi stručni djelatnici centra za socijalnu skrb.

Stručno vijeće raspravlja i ravnatelju daje mišljenje i prijedloge o:

- stručnim pitanjima koja se odnose na utvrđenu djelatnost u sklopu nadležnosti utvrđenih Zakonom i drugim propisima,
- ustroju centra za socijalnu skrb i podružnice,
- najsloženijim stručnim pitanjima vezanim za ostvarivanje prava i drugih djelatnosti centra za socijalnu skrb u pojedinim slučajevima,
- potrebi dodanog stručnog usavršavanja,
- drugim pitanjima utvrđenim statutom centra za socijalnu skrb.

Članak 106.

Centar za socijalnu skrb ima statut kojim se uređuje ustroj centra za socijalnu skrb, tijela, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti.

Statut centra za socijalnu skrb donosi ravnatelj uz prethodnu suglasnost osnivača.

Članak 107.

Podružnicu centra za socijalnu skrb vodi predstojnik.

Predstojnik podružnice ima ovlasti u skladu sa djelatnošću podružnice, koje su određene aktom o osnivanju i statutom centra za socijalnu skrb.

Članak 108.

Predstojnika podružnice imenuje i razrješava ravnatelj centra za socijalnu skrb uz prethodnu suglasnost osnivača.

Članak 109.

Za predstojnika podružnice može biti imenovan državljanin Bosne i Hercegovine s visokom ili višom stručnom spremom društvenog smjera i najmanje 1 odnosno 3 godine radnog iskustva na stručnim poslovima u djelatnosti socijalne skrbi s položenim stručnim ispitom.

Članak 110.

U obavljanju djelatnosti iz članka 100. ovoga Zakona centar za socijalnu skrb i podružnica surađuje s vjerskim zajednicama, humanitarnim organizacijama, udrugama te drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim osobama koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi.

Članak 111.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Centar za socijalnu skrb i podružnica dužni su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku i obavljanju djelatnosti iz članka 100. ovoga Zakona, te o tome dostavljati izvješća Ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi i osnivaču.

Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

2. Dom socijalne skrbi

Članak 112.

Dom socijalne skrbi je javna ustanova, a osniva se za obavljanje skrbi izvan vlastite obitelji, i to kao:

- dom za djecu (za djecu bez roditelja ili koju roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti, ili je to iz drugih razloga u djetetovu interesu, za djecu s poremećajima u ponašanju, tjelesno, mentalno ili višestruko oštećenu ili psihički bolesnu djecu, te djecu ovisnike o drogama ili drugim opojnim sredstvima),
- dom za odrasle osobe (za tjelesnu, mentalnu ili višestruko opterećene ili psihički bolesne odrasle osobe, ovisnike o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima, te starije i nemoćne osobe).

Vrstu doma za djecu i doma za odrasle osobe, njihovu djelatnost, kao i uvjete glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika doma propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 113.

Domovi socijalne skrbi osnivaju se u skladu s potrebama koje za određeno područje utvrdi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Članak 114.

Dom socijalne skrbi može osnovati Županija aktom ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Aktom o osnivanju doma iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će se sadržaj rada i djelatnost doma.

Članak 115.

Općina, vjerska zajednica, humanitarna organizacija, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba može osnovati dom socijalne skrbi pod uvjetima i na način predviđenim ovim i Federalnim Zakonom, te Zakonom o ustanovama.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su prije osnivanja doma socijalne skrbi zatražiti odobrenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može na temelju javnog natječaja dati koncesiju osobama iz

stavka 1. ovoga članka da djelatnost obavljaju u objektu u vlasništvu Županije.

Članak 116.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na zahtjev osoba iz stavka 1. članka 115. ovoga Zakona, rješenjem utvrđuje da je odluka o osnivanju i drugi opći akti doma u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima, a posebice da su ispunjeni propisani uvjeti glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika, te zdravstveni i ekološki uvjeti.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se na temelju nalaza povjerenstva kojeg u tu svrhu imenuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka ministar nadležan za poslove socijalne skrbi dužan je donijeti u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može voditi upravni spor.

Dom socijalne skrbi može početi sa radom po pribavljenom konačnom rješenju iz stavka 1. ovoga članka i nakon upisa u sudski registar i upisnik ustanova socijalne skrbi.

Članak 117.

Osobe iz članka 115. ovoga Zakona dužne su najmanje 6 mjeseci prije donošenja odluke o prestanku rada doma, o tome izvijestiti ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i korisnike odnosno njihove zakonske zastupnike.

U roku iz stavka 1. ovoga članka osnivač je dužan korisniku koji je smješten na temelju ugovora, sporazumno s njim odnosno s njegovim zakonskim zastupnikom osigurati drugi primjereni smještaj.

Ako je korisnik smješten u dom na temelju rješenja centra za socijalnu skrb osnivač je, u suradnji sa centrom za socijalnu skrb, korisnikom, odnosno njegovim zakonskim zastupnikom dužan u roku iz stavka 1. ovoga članka korisniku osigurati drugi primjereni smještaj.

Ako je po isteku roka iz stavka 1. ovoga članka u domu socijalne skrbi još uvijek smješteno više od 10 korisnika objekt i opremu preuzima, bez naknade osnivaču, Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi koje će skrbiti o korisnicima dok se njihov smještaj ne riješi na drugi način, a najdulje do 6 mjeseci.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može svojom odlukom odrediti da poslove skrbi o korisnicima iz stavka 4. ovoga članka obavlja odgovarajuća ustanova socijalne skrbi čiji osnivač je Županija.

Članak 118.

Domom socijalne skrbi upravlja upravno vijeće.

Upravno vijeće čine tri predstavnika osnivača, jedan stručni djelatnik zaposlen u domu i jedan korisnik doma, odnosno njegov roditelj ili skrbnik.

Način imenovanja odnosno izbora članova, trajanje mandata i nadležnosti upravnog vijeća utvrđuje se aktom o osnivanju odnosno statutom doma.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Visinu naknade za rad članova upravnog vijeća doma, kojeg je osnivač Županija utvrđuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 119.

Voditelj doma socijalne skrbi je ravnatelj.

Ravnatelja doma na temelju javnog natječaja imenuje upravno vijeće.

Ravnatelj doma kojeg je osnivač Županija ili općina može biti državljanin BiH kojeg na temelju javnog natječaja imenuje upravno vijeće uz prethodnu suglasnost osnivača.

Mandat ravnatelja traje četiri godine, a ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.

Ravnatelja iz stavka 2. ovoga članka razrješuje upravno vijeće, a ravnatelja iz stavka 3. ovoga članka razrješuje upravno vijeće uz prethodnu suglasnost osnivača pod uvjetima i na način kako je utvrđeno Zakonom, aktom o osnivanju ili statutom doma socijalne skrbi.

Ovlasti ravnatelja doma socijalne skrbi utvrdit će se aktom o osnivanju, odnosno statutom doma.

Članak 120.

Za ravnatelja doma socijalne skrbi može biti imenovana osoba koja ima visoku stručnu spremu i najmanje tri godine radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi ili u drugoj društvenoj djelatnosti.

Iznimno, za ravnatelja doma iz stavka 1. ovoga članka može biti imenovana osoba koja ima višu stručnu spremu, najmanje pet godina radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi i najmanje trogodišnje iskustvo u voditeljskim poslovima.

Članak 121.

Dom socijalne skrbi ima stručno vijeće.

Stručno vijeće čine svi stručni djelatnici socijalne skrbi.

Stručno vijeće sudjeluje u utvrđivanju člana i programa rada doma socijalne skrbi, prati njegovo ostvarivanje, raspravlja i odlučuje o stručnim pitanjima rada, potiče i promiče stručni rad te obavlja i druge stručne poslove utvrđene Zakonom, aktom o osnivanju i statutom doma socijalne skrbi.

Članak 122.

Dom socijalne skrbi ima statut kojim se uređuje ustroj doma, tijela, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti i poslovanje doma.

Statut doma donosi upravno vijeće uz suglasnost s osnivačem.

Članak 123.

Dom socijalne skrbi dužan je na propisan način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad doma i o tome dostavljati izvješće ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi i osnivaču.

Propis o vođenju evidencije i dokumentacije, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 124.

Općina, vjerska zajednica, humanitarna organizacija, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba koja pruža skrb izvan vlastite obitelji iz članka 77. ovoga Zakona za najviše 20 korisnika pod uvjetima i na način utvrđen ovim Zakonom i propisom ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi može obavljati ovu djelatnost i bez osnivanja doma.

Za pružanje skrbi iz stavka 1. ovoga članka odobrenje daje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

3. Centar za pomoć i njegu**Članak 125.**

Centar za pomoć i njegu je ustanova koja se osniva za pružanje svih ili pojedinih usluga navedenih u članku 59. ovoga Zakona.

Članak 126.

Centar za pomoć i njegu može osnovati općina, vjerska zajednica, humanitarna organizacija, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba.

Članak 127.

Centar za pomoć i njegu može se osnovati ako su ispunjeni uvjeti glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika i drugi uvjeti utvrđeni Zakonom.

Uvjete glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 128.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi rješenjem utvrđuje da su ispunjeni propisani uvjeti glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika za osnivanje centra za pomoć i njegu.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi dužno je donijeti u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba ali se može voditi upravni spor.

Centar za pomoć i njegu može početi sa radom po pribavljenom konačnom rješenju iz stavka 1. ovoga članka

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

i nakon upisa u sudski registar i upisnik ustanova socijalne skrbi.

Članak 129.

Centrom za pomoć i njegu upravlja i rukovodi ravnatelj.

Ravnatelj centra za pomoć i njegu kojeg je osnivač Županija ili općina može biti državljanin BiH kojeg, na temelju javnog natječaja imenuje osnivač.

Ovlasti ravnatelja centra za pomoć i njegu utvrdit će se aktom o osnivanju i statutom centra.

Članak 130.

Centar za pomoć i njegu ima statut kojim se uređuje ustroj centra, tijela centra, njihova nadležnost i način odlučivanja, te druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti i poslovanja centra.

Statut centra za pomoć i njegu u suglasnosti s osnivačem donosi ravnatelj.

Članak 131.

Centar za pomoć i njegu dužan je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad centra i o tome donositi izvješća ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi i osnivaču.

Propis o vođenju evidencije i dokumentacije te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 132.

Ako općina, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba pruža skrb centra za pomoć i njegu iz članka 122. ovoga Zakona za najviše 30 korisnika pod uvjetima i na način uređen ovim Zakonom i propisom ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi može obavljati ovu djelatnost i bez osnivanja centra za pomoć i njegu.

Za pružanje skrbi iz stavka 1. ovoga članka ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi daje odobrenje.

V. UDOMITELJSKA OBITELJ**Članak 133.**

Udomiteljska obitelj može biti obitelj koja ima stambene, socijalne i druge uvjete koji omogućuju smještenoj osobi primjereno stanovanje, pravilnu ishranu, učenje, odmor, zadovoljavanje drugih potreba i interesa i humano se odnosi prema korisniku.

U jednoj udomiteljskoj obitelji može biti smješteno najviše 10 osoba. Uvjete iz stavka 1. ovoga članka ocjenjuje centar za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta udomitelja.

Članak 134.

član udomiteljske obitelji koji preuzima brigu o smještenoj osobi (u daljnjem tekstu: udomitelj) mora biti državljanin BiH, psihički i tjelesno zdrav i imati sposobnosti potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba smještene osobe.

Iznimno udomitelj može biti i strani državljanin ako je to od osobite koristi za smještenu osobu uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Centar za socijalnu skrb dužan je putem seminara ili pojedinačnim radom upoznati udomitelja sa svojevrsnim potrebama i osobinama smještene osobe te davati stručne upute kako skrbiti o smještenoj osobi.

Udomitelj u čijoj obitelji je smješteno više od pet osoba može ostvariti pravni položaj osobe koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost, sukladno člancima 142. do 151. ovoga Zakona.

Članak 135.

Udomiteljska obitelj ne može biti obitelj:

- u kojoj je udomitelju ili drugom članu oduzeto pravo na roditeljsku skrb,
- u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi,
- u kojoj je udomitelj ili drugi član obitelji osoba društveno neprihvatljivog ponašanja,
- u kojoj bi zbog mentalnog oštećenja ili bolesti udomitelja ili kojeg člana obitelji bilo ugroženo zdravlje ili drugi interesi smještene osobe.

Članak 136.

O smještaju djece ili odraslih osoba u udomiteljsku obitelj nadležni centar za socijalnu skrb donosi rješenje.

Rješenje se donosi na osnovu nalaza i mišljenja odgovarajuće stručne komisije.

Rješenje o smještaju osobe u udomiteljsku obitelj mora sadržavati:

- ime i prezime udomitelja kod kojih se osoba smješta kao i njihovu adresu,
- početak i trajanje smještaja.
- obveze obitelji u koju se dijete smješta glede njegovog odgoja, školovanja i uopće osposobljavanja za samostalan život kao i glede ishrane i smještaja,
- visinu i način plaćanja naknade za smještaj,
- vrijeme i način obavještavanja nadležnog Centra za socijalnu skrb o svim okolnostima koje su od značaja za razvoj djeteta, odgoj i školovanje i okolnostima od značaja za život u obitelji odrasle osobe,
- otkazni rok.

Članak 137.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Osoba se smješta u udomiteljsku obitelj na području centra za socijalnu skrb koji odlučuje o smještaju.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je to od osobite dobrobiti za osobu, udomiteljska obitelj može biti i na području drugog centra za socijalnu skrb.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka centar za socijalnu skrb koji odlučuje u smještaju dužan je surađivati s centrom za socijalnu skrb na čijem području udomiteljska obitelj ima prebivalište.

Ako se osoba smješta u udomiteljsku obitelj izvan njegova područja prebivališta, odluka o smještaju, prestanku smještaja i o poduzimanju drugih mjera dostavit će se centru za socijalnu skrb na čijem je području udomiteljska obitelj.

Članak 138.

Na temelju rješenja iz članka 136. ovoga Zakona centar za socijalnu skrb sklapa ugovor s udomiteljem koji prestaje donošenjem odluke o prestanku smještaja.

Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka približe će se utvrditi međusobni odnosi između centra za socijalnu skrb i udomitelja, te obveze udomitelja prema smještenoj osobi.

Centar za socijalnu skrb, na čijem je području udomiteljska obitelj, prati prilike u kojima smještena osoba živi.

Udomitelj je dužan u izvršavanju svojih obveza postupati po uputama centra za socijalnu skrb.

Članak 139.

Udomiteljska obitelj u kojoj je dijete smješteno, ne može poduzimati bez suglasnosti osoba iz članka 90. stavak 1. ovoga Zakona važnije odgojne postupke glede formiranja djetetove osobnosti, a poglavito predati dijete nekoj drugoj osobi na čuvanje i njegu, prekinuti školovanje, promijeniti vrstu škole, odlučiti o izboru ili obavljanju zanimanja i zaključiti ugovor o radu.

Članak 140.

Udomitelj ima pravo na mjesečnu naknadu.

Visinu naknade iz stavka 1. ovoga članka s obzirom na dob i potrebe korisnika odlukom utvrđuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Naknada iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se plaćom niti drugim prihodom koji podliježe plaćanju poreza za udomitelje u čiju je obitelj smješteno do pet osoba.

Članak 141.

Centar za socijalnu skrb koji je odlučio o smještaju maloljetne osobe u udomiteljsku obitelj dužan je brinuti se da se ostvare uvjeti za što brži povratak maloljetne osobe u

vlastitu obitelj ili za njezino posvojenje ako je to u najboljem interesu djeteta.

VI. SAMOSTALNO OBAVLJANJE SOCIJALNE SKRBI KAO PROFESIONALNE DJELATNOSTI**Članak 142.**

Samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti obuhvaća poslove savjetovaštva i poslove pružanja pomoći i njege.

Članak 143.

Poslove iz članka 142. ovoga Zakona može obavljati fizička osoba ako:

- ima odgovarajuću stručnu spremu,
- ima poslovnu sposobnost,
- ima zdravstvenu sposobnost za obavljanje djelatnosti,
- nije u radnom odnosu,
- raspolaze odgovarajućim prostorom i opremom.

Poslove iz članka 142. ovoga Zakona ne može obavljati osoba protiv koje se vodi istražni ili kazneni postupak ili je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv dostojanstva osobe i morala, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv imovine te kazneno djelo protiv Županije.

Članak 144.

Zahtjev za obavljanje poslova socijalne skrbi iz članka 142. ovoga Zakona podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi, koje rješenjem izdaje odobrenje za početak rada, nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad propisani ovim Zakonom i provedbenim propisima.

U slučaju proširenja djelokruga rada primjenjuje se stavak 1. ovoga članka.

Članak 145.

Fizička osoba koja samostalno kao profesionalnu djelatnost obavlja poslove savjetovaštva i poslove pružanja pomoći i njege dužna je o početku, načinu i djelokrugu rada izvijestiti centar za socijalnu skrb na čijem području djeluje.

Osoba iz stavka 1. ovoga članka u svom nazivu ističe ime i prezime, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti.

Članak 146.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi vodit evidenciju fizičkih osoba koje samostalno obavljaju

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

profesionalnu djelatnost iz članka 142. ovoga Zakona kojima je odobrila rad.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 147.

Stručne poslove u savjetovalištu može obavljati djelatnik visoke stručne spreme društvenog usmjerenja koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima.

Više osoba koje ispunjavaju uvjete iz stavka 1. ovoga članka mogu osnovati zajedničko savjetovalište.

Članak 148.

Poslove pomoći i njege može obavljati fizička osoba koja ima najmanje srednju stručnu spremu, a može uposliti do tri djelatnika.

Članak 149.

Fizička osoba koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost dužna je:

- pružati usluge sukladno rješenju centra za socijalnu skrb,
- u obavljanju poslova socijalne skrbi iz članka 142. ovoga Zakona primjenjivati metode stručnog rada, poštovati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost osobnog i obiteljskog života i čuvati profesionalnu tajnu,
- voditi evidenciju o pruženim uslugama,
- davati podatke o svojem radu na zahtjev ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 150.

Odobrenje za samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti prestaje:

- odjavom,
- po sili zakona i
- rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 151.

Odobrenje za samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti prestaje po sili zakona ako osoba koja ima odobrenje za rad:

- umre,
- izgubi potpuno ili djelomično poslovnu sposobnost,
- zasnjuje radni odnos s punim radnim vremenom,
- bude pravomoćnom sudskom presudom osuđen za kazneno djelo koje predstavlja zapreku za

samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti, kao i kazneno djelo učinjeno u toj djelatnosti ili u svezi s tom djelatnošću,

- izgubi opću ili posebnu zdravstvenu sposobnost za obavljanje poslova,
- više od tri mjeseca ne podmiruje dospjele obvezne doprinose propisane posebnim zakonima.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi rješenjem utvrđuje prestanak odobrenja za samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti.

Članak 152.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi donosi rješenje o prestanku odobrenja za samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti ako se nedostaci u obavljanju poslova utvrđeni inspekcijskim nadzorom ne otklone u određenom roku.

Rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje poslova socijalne skrbi tijelo iz stavka 1. ovoga članka može donijeti i u slučaju:

- ako osoba kojoj je izdano odobrenje za obavljanje poslova ne obavlja poslove osobno ili ako koristi rad drugih osoba suprotno odobrenju,
- ako osoba kojoj je izdano odobrenje prestane s radom bez dopuštenja ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi,
- ako i nakon upozorenja tijela koje obavlja inspekcijski nadzor ne postupi u skladu sa člankom 149. ovoga Zakona.

Članak 153.

Osobe koje samostalno obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost mogu privremeno obustaviti poslovanje zbog bolesti, vojne obveze ili drugog opravdanog razloga.

O privremenoj obustavi poslova mora se izvijestiti ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi te centar za socijalnu skrb na čijem se području obavljaju ti poslovi.

Članak 154.

Osobi koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može za područje pojedinog centra za socijalnu skrb povjeriti obavljanje poslova iz članka 17. i 18. ovoga Zakona, a centar za socijalnu skrb druge poslove u skladu s posebnim zakonom.

Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi sklapa ugovor s osobom koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može ovlastiti centar za socijalnu skrb za sklapanje ugovora iz stavka 2. ovoga članka.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 155.

Fizičke osobe koje samostalno obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost iz članka 142. ovoga Zakona mogu ostvariti prihode:

- izravno naplatom od korisnika,
- na temelju ugovora s ministarstvom nadležnim za poslove socijalne skrbi, odnosno sa centrom za socijalnu skrb,
- iz zaklada, fondacija i darovnica.

Cijenu usluga za ugovorne poslove iz stavka 1. točke 2. ovoga članka određuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Članak 156.

Ustanove socijalne skrbi te fizičke osobe koje samostalno obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost i u prostorijama u kojima vrše ovu djelatnost u svezi s uvjetima korištenja komunalnih usluga i električne energije izjednačene su s kućanstvima.

VII. INVALIDSKE UDRUGE**Članak 157.**

S ciljem osiguravanja odgovarajućeg nivoa zaštite osoba sa invaliditetom, osiguravanja uvjeta života istih ili približno istih uvjetima života zdrave osobe, te zadovoljavanja specifičnih potreba osoba sa invaliditetom, mogu se osnovati invalidske udruge.

Invalidske udruge osnivaju se za područje općine, više općina ili Županije, a mogu se udruživati u saveze invalidnih udruge na Županijskom i Federalnom nivou.

Članak 158.

Invalidske udruge iz prethodnog članka osnivaju se, kao građanske udruge, sukladno odredbama ovoga i Federalnog Zakona i Zakona o udruženjima građana.

Članak 159.

Državni organi i nadležne ustanove socijalne skrbi ovlašteni za provedbu propisa iz oblasti socijalne skrbi obvezni su, kod utvrđivanja politike i sredstava za funkcioniranje programa socijalne skrbi, ostvarivati suradnju i pribavljati mišljenja invalidskih udruge, osnovanih za područja svog djelokruga.

VIII. NADLEŽNOST I POSTUPAK**Članak 160.**

U rješavanju o pravima iz socijalne skrbi iz nadležnosti centra za socijalnu skrb primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 161.

O svim pravima iz socijalne skrbi koja se ostvaruju po ovom Zakonu u prvom stupnju rješava Centar za socijalnu skrb općine.

Članak 162.

Ako centar za socijalnu skrb rješava o pravima koja utvrđuje i osigurava neka druga osoba osim njegovog osnivača, međusobna prava, obveze i odgovornost centra za socijalnu skrb i te druge osobe utvrdit će se ugovorom sklopljenim između te osobe i centra za socijalnu skrb uz prethodnu suglasnost osnivača centra.

Članak 163.

Za odlučivanje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb osnovan na području na kojem stranka ima prebivalište.

Ako stranka nema utvrđeno prebivalište u Županiji, mjesna se nadležnost određuje prema mjestu uobičajenog boravišta stranke.

Ako stranka nema mjesto uobičajenog boravišta, postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi provodi centar za socijalnu skrb osnovan za područje na kojem stranka ima privremeno prebivalište, odnosno na kojem se zatekne.

Članak 164.

Mjesna se nadležnost centra za socijalnu skrb ne mijenja smještajem osobe izvan vlastite obitelji.

Ako se izmjene okolnosti na osnovu kojih je po ovom zakonu bila određena nadležnost centra za socijalnu skrb, postupak, s obzirom na izmijenjene okolnosti nastavlja nadležni centar.

Članak 165.

Mjesna se nadležnost centra za socijalnu skrb određuje prema prebivalištu odnosno boravištu roditelja.

Za dijete čiji roditelji žive odvojeno mjesna se nadležnost centra za socijalnu skrb određuje prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja kod kojega je dijete smješteno odlukom centra za socijalnu skrb ili suda.

Do donošenja odluke iz stavka 2. ovoga članka mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja kod kojega dijete živi.

Ako je roditeljima koji žive odvojeno oduzeto pravo na čuvanje i odgoj djeteta ili je dijete povjereno na čuvanje i odgoj drugoj osobi ili domu socijalne skrbi za dijete je mjesno nadležan centar za socijalnu skrb prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja koji sam ili u većoj mjeri izvršava ostale sadržaje roditeljske skrbi.

Mjesna nadležnost centra za socijalnu skrb za dijete ne mijenja se ako je roditeljima oduzeto roditeljsko pravo, osim u slučaju posvojenja.

Članak 166.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Za odlučivanje o ostvarivanju socijalne skrbi osobe koja se zbog elementarnih nepogoda ili sličnih razloga našla izvan mjesta svog prebivališta, dok se ne ostvare uvjeti za njezin povratak, mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb na čijem se području osoba zatekla.

Centar za socijalnu skrb iz stavka 1. ovoga članka mjesno je nadležan i za ostvarivanje socijalne skrbi djeteta koje se zatekne bez nadzora roditelja ili drugih odraslih osoba izvan mjesta svog prebivališta, kao i drugih osoba koje nisu u stanju brinuti se o sebi, a zateknu se izvan svog prebivališta.

Članak 167.

Ako nadležni centar za socijalnu skrb zbog izuzeća stručnih djelatnika ili ravnatelja ne može postupiti, obavijestit će o tome ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, koje će odrediti da u tom slučaju postupi drugi centar za socijalnu skrb.

O izuzeću ravnatelja centra za socijalnu skrb, kao i o istodobnom izuzeću ravnatelja i stručnih djelatnika u istom postupku odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Članak 168.

O sukobu mjesne nadležnosti između centara za socijalnu skrb odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Ako nastane sukob o mjesnoj nadležnosti, centar za socijalnu skrb koji je započeo postupak dužan je obaviti radnju u postupku koje ne trpe odgodu.

Članak 169.

Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi pokreće se na zahtjev stranke, njezina bračnog druga, punoljetnog djeteta, roditelja, skrbnika ili udomitelja.

Centar za socijalnu skrb pokrenut će postupak po službenoj dužnosti kad utvrdi ili sazna da je s obzirom na postojeće činjenično stanje radi zaštite stranke potrebno pokrenuti postupak radi priznavanja prava.

Pri pokretanju postupka po službenoj dužnosti centar za socijalnu skrb uzima u obzir obavijesti drugih članova obitelji, društva i upozorenja državnih i drugih tijela.

Članak 170.

Centar za socijalnu skrb dužan je tijekom postupka za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi izraditi član i utvrditi svrhu koja se njime želi postići te poduzeti određene radnje da se osoba u nepovoljnom stanju osposobi za brigu o sebi i članovima obitelji.

Pri donošenju plana centar za socijalnu skrb surađuje s osobom koja se obratila za pomoć i članovima njezine obitelji.

Pri izboru prava iz socijalne skrbi centar za socijalnu skrb uzima u obzir i odnose u obitelji, nastojeći da te odnose učvrsti i razvije u pozitivnom smislu.

Članak 171.

Ako je u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi potrebno ocijeniti radnu sposobnost, odnosno postojanje trajnih ili privremenih promjena u zdravstvenom stanju te vrstu i stupanj tjelesnog i mentalnog oštećenja centar za socijalnu skrb zatražit će nalaz i mišljenje tijela vještačenja.

Ako se žalbom pobija prvostupanjsko rješenje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi, a u svezi s nalazom i mišljenjem tijela vještačenja u prvom stupnju, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi dužno je prije donošenja rješenja o žalbi pribaviti nalaz i mišljenje tijela vještačenja u drugom stupnju.

Tijelo vještačenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka osniva ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Sastav i način rada tijela vještačenja iz stavka 3. ovoga članka, sadržaj potrebne medicinske dokumentacije, sadržaj nalaza i mišljenja i obrasce za postupanje tijela vještačenja propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra zdravstva.

Ako su radnu sposobnost, odnosno postojanje trajnih ili privremenih promjena u zdravstvenom stanju te vrstu i stupanj tjelesnog i mentalnog oštećenja prethodno utvrdila tijela vještačenja zdravstva, mirovinskog i invalidskog osiguranja, obrazovanja, odnosno druga nadležna tijela vještačenja prema posebnim propisima, riješit će se na temelju nalaza i mišljenja tih tijela.

Članak 172.

U ispitnom postupku potrebno je uzeti u obzir zdravstveno stanje, odnosno tjelesne mogućnosti stranke, po potrebi neposredno pribavljati potrebne isprave, te uzimati izjavu stranke ili održati usmenu raspravu u domu stranke i na drugi način olakšati joj sudjelovanje u postupku.

Centri za socijalnu skrb dužni su, ako to priroda slučaja zahtijeva, međusobno surađivati, te dostavljati podatke o obiteljskim prilikama i ostvarenim pravima samca ili članova obitelji, kao i o drugim bitnim činjenicama i okolnostima.

Članak 173.

Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi je žuran.

Centar za socijalnu skrb dužan je donijeti rješenje o zahtjevu i dostaviti ga stranci u roku od 15 dana. Ako je potrebno provoditi posebni ispitni postupak, centar je dužan donijeti rješenje u roku od mjesec dana po primitku urednog zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 174.

Kad se radi o ostvarivanju socijalne skrbi, u iznimno žurnim slučajevima kao što je poduzimanje mjera radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi, posebice djece, odnosno radi podmirenja osnovnih životnih potreba samca ili obitelji ili radi osiguravanja javnog mira i sigurnosti, centar za socijalnu skrb može donijeti rješenje i usmeno i narediti izvršenje rješenja bez odgode.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka izdat će se rješenje u pisanom obliku najkasnije u roku 8 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Članak 175.

Troškove postupka u svezi s ostvarivanjem prava iz socijalne skrbi za koja se sredstva osiguravaju u Županijskom proračunu padaju na teret nadležnog centra.

Članak 176.

Centar za socijalnu skrb provodi izvršenje svojih rješenja donesenih na temelju ovoga Zakona.

Izvršenje rješenja o smještaju može se odgoditi do osiguranja slobodnog mjesta.

Članak 177.

Redoslijed prijema korisnika u dom socijalne skrbi utvrđuje se statutom doma.

Članak 178.

Centar za socijalnu skrb preispitat će povremeno, a najmanje jedanput godišnje, postojanje činjenica i okolnosti koje su bile odlučujuće za donošenje rješenja o ostvarivanja prava na socijalnu skrb, i ako promijenjen okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje prava na socijalnu skrb to zahtijevaju, donijeti novo rješenje.

Članak 179.

Centar za socijalnu skrb rješava u prvom stupnju u području obiteljske i kazneno pravne zaštite i drugim područjima na temelju posebnog zakona.

Centar za socijalnu skrb primjenjuje u postupku iz stavka 1. ovoga članka odredbe članka 163. do 175. ovoga Zakona i odredbe Zakona o općem upravnom postupku ako Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 180.

O žalbi protiv rješenja centra za socijalnu skrb odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

O žalbi protiv rješenja općinskog upravnog tijela odlučuje nadležno ministarstvo za poslove socijalne skrbi.

Žalba odgađa izvršenje prvostupanjskog rješenja, osim ako Zakonom nije drukčije određeno.

IX. STRUČNI DJELATNICI**Članak 181.**

Stručne poslove u centrima za socijalnu skrb obavljaju socijalni radnik, pravnik, psiholog i defektolog, s položenim stručnim ispitom.

Stručne poslove u centrima za socijalnu skrb obavljaju i drugi stručni djelatnici odgovarajućeg usmjerenja i stupnja stručne sprema ovisno o djelatnostima centra za socijalnu skrb.

Stručni djelatnici centra za socijalnu skrb imaju iskaznicu kojom se dokazuje njihovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

Sadržaj i oblik iskaznice iz stavka 3. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 182.

Stručne poslove u domu socijalne skrbi obavljaju socijalni radnik, psiholog, defektolog, pedagog, medicinska sestra i fizioterapeut, radni terapeut, odgojitelj, s višom ili visokom stručnom spremom, s položenim stručnim ispitom.

Stručne poslove u domu socijalne skrbi obavljaju i drugi stručni djelatnici odgovarajućeg usmjerenja i stručne sprema ovisno o djelatnostima doma socijalne skrbi.

Članak 183.

Stručni djelatnici moraju svoj rad obavljati sukladno pravilima struke te poštivati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost njegova osobnog i obiteljskog života.

Stručni djelatnici dužni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što saznaju o osobnom i obiteljskom životu korisnika.

Na čuvanje profesionalne tajne obvezni su i drugi djelatnici ustanova socijalne skrbi.

Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda obveza iz radnog odnosa.

Članak 184.

Stručni djelatnici obvezni su nakon završenog obrazovanja obaviti vježbenički staž.

Vježbenički je staž rad pod nadzorom stručnog voditelja (mentora) kojim se stručni djelatnik osposobljava za samostalan rad.

Vježbenički staž obavlja se u ustanovama socijalne pomoći.

Dio vježbeničkog staža može se provesti i u državnim tijelima ili pravnim osobama zdravstva, odgoja, obrazovanja pravosuđa, kao i drugim pravnim osobama koje obavljaju poslove socijalne skrbi.

Članak 185.

Vježbenički staž za djelatnike s visokom i višom stručnom spremom traje 20 mjeseci, a za djelatnike srednje stručne sprema 12 mjeseci.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Vježbenički staž može se iz zdravstvenih ili drugih posebno opravdanih razloga produljiti i nakon proteka roka iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 186.

Nakon isteka godine dana obavljenog vježbeničkog staža stručni djelatnici stječu pravo polaganja stručnog ispita pred ispitnim povjerenstvom ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Ako vježbenik položi stručni ispit prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka može ostati u svojstvu vježbenika do isteka toga roka.

Uvjerenje o položenom stručnom ispitu izdaje povjerenstvo pred kojim je ispit položen.

Članak 187.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi propisat će:

- sadržaj i način provođenja vježbeničkog staža,
- uvjete koje moraju ispunjavati ustanove socijalne skrbi u kojima vježbenik provodi vježbenički staž,
- uvjete koje mora ispunjavati stručni voditelj (mentor),
- sadržaj i način polaganja stručnog ispita,
- sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu.

Članak 188.

Ugovor o radu sklapa se s vježbenikom na određeno vrijeme.

Vježbenički staž može se obavljati i u obliku volontiranja.

Ustanove socijalne skrbi obvezne su primati stručne djelatnike na vježbenički staž prema mjerilima koje odredi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Pravo na polaganje stručnog ispita ima i stručni djelatnik koji je vježbenički staž obavio kod pravne ili fizičke osobe koja obavlja poslove socijalne skrbi.

Članak 189.

Stručni djelatnik koji je položio stručni ispit u odgovarajućoj stručnoj spremi u drugoj djelatnosti, može se primiti na rad u ustanovu socijalne skrbi bez obveze polaganja stručnog ispita ili uz obvezu polaganja posebnog dijela stručnog ispita, o čemu odlučuju ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 190.

Na stručnog djelatnika koji u vrijeme zasnivanja radnog odnosa u ustanovi socijalne skrbi ima u odgovarajućoj struci radni staž dulji od vremena određenog za vježbenički staž ne primjenjuju se odredbe ovoga

Zakona koje se odnose na vježbenički staž, ali mora u roku godine dana od prijema u radni odnos položiti stručni ispit.

Oslobodit će se od obveze polaganja stručnog ispita stručnog djelatnika koji ima znanstveno zvanje magistra ili doktora znanosti, položen pravosudni ili ispit državnog službenika.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi može osloboditi stručnog djelatnika obveze polaganja stručnog ispita ako u odgovarajućoj struci ima najmanje 10 godina radnog staža, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 191.

Stručni djelatnici imaju pravo i obvezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređivanja obavljanja djelatnosti.

Stručno usavršavanje iz stavka 1. ovoga članka može se provoditi samo uz odobrenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi, osim ako se radi o poslijediplomskom znanstvenom ili stručnom studiju.

Članak 192.

Rad stručnih djelatnika iz članka 181. i 182. ovoga Zakona se ocjenjuje.

Stručni djelatnici iz stavka 1. ovoga članka mogu napredovati u struci i stjecati položajna zvanja mentora i savjetnika.

Ocjenu iz stavka 1. ovoga članka donosi ravnatelj svake godine najkasnije do 30. studenoga za prethodnih 12 mjeseci.

Ocjena se donosi na temelju:

- uspješnosti u izvršavanju javnih ovlasti i drugih stručnih poslova,
- stručnog usavršavanja,
- sudjelovanja na stručnom skupu uz pisani prilog i
- objavljivanja stručnih radova.

Ocjene su "ne zadovoljava", "zadovoljava", "uspješan" i "naročito uspješan". O ocjeni ravnatelj donosi rješenje na koje stručni djelatnik ima pravo prigovora stručnom vijeću ustanove u roku od 15 dana od dana primitka prigovora.

Na prijedlog ravnatelja ministar nadležan za poslove socijalne skrbi može stručnog djelatnika koji ima najmanje 6 godina radnog iskustva u djelatnosti socijalne skrbi i 3 godine uzastopnu ocjenu "uspješan" ili "naročito uspješan" unaprijediti u zvanje mentora.

Na prijedlog ravnatelja ministar nadležan za poslove socijalne skrbi može stručnog djelatnika koji ima najmanje 3 godine, za koje vrijeme je ocijenjen "naročito uspješan" unaprijediti u zvanje savjetnika.

X. NADZOR**1. Unutarnji nadzor**

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 193.

Ustanove socijalne skrbi obvezne su provoditi unutarnji nadzor nad radom svojih ustrojbenih jedinica i djelatnika.

Unutarnji nadzor provodi se na način propisan općim aktom ustanove.

2. Upravni nadzor**Članak 194.**

Općina i ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi obavljaju upravni nadzor nad radom centra za socijalnu skrb.

Članak 195.

U obavljanju upravnog nadzora ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i općina mogu:

- obustaviti od izvršenja statut ili drugi opći akt centra za socijalnu skrb,
- poništiti, ukinuti ili izmijeniti rješenje centra za socijalnu skrb,
- raspraviti stanje u centru za socijalnu skrb i odrediti mjere koje je centar dužan poduzeti radi izvršavanja poslova socijalne skrbi,
- predložiti ravnatelju poduzimanje mjera za poboljšanje svrhovitosti, djelotvornosti, ekonomičnosti i pravodobnosti obavljanja djelatnosti centra za socijalnu skrb, te otklanjanja drugih nedostataka u radu,
- izravno donijeti rješenje ili poduzeti mjeru nužnu za izvršenje zakona ili drugog propisa ili zaštite korisnika, ako je to nadležni centar za socijalnu skrb propustio učiniti u roku,
- pokrenuti postupak utvrđivanja odgovornosti djelatnika centra za socijalnu skrb, te pokrenuti postupak utvrđivanja odgovornosti ravnatelja centra za socijalnu skrb, predstojnika podružnice i voditelja drugih ustrojbenih jedinica, kao i pokrenuti postupak njihovih razrješenja,
- podnijeti prijavu nadležnom tijelu za utvrđivanje kaznene ili prekršajne odgovornosti djelatnika centra za socijalnu skrb.

Članak 196.

O obavljenom upravnom nadzoru povjerenstvo, odnosno državni službenik dužan je u roku 15 dana napisati izvješće koje sadrži prikaz utvrđenog stanja, prijedlog mjera koje u određenom roku treba poduzeti radi otklanjanja nedostataka, prijedlog za podnošenje prijave za kazneno djelo ili prekršaj, prijedlog za pokretanje postupka utvrđivanja odgovornosti ravnatelja centra za socijalnu skrb ili drugog djelatnika te prijedloge za poduzimanje drugih potrebnih mjera.

Izvješće o obavljenom upravnom nadzoru dostavit će se centru za socijalnu skrb i osnivatelju u roku od 20 dana od dana obavljenog nadzora.

3. Inspeksijski nadzor**Članak 197.**

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi provodi inspeksijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata u djelatnosti socijalne skrbi, kao i nadzor nad stručnim radom doma socijalne skrbi, centra za pomoć i njegu i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju poslove socijalne skrbi.

Zdravstveni i sanitarni inspeksijski nadzor nad radom doma socijalne skrbi u dijelu koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu i prehranu korisnika obavlja zdravstvena i sanitarna inspekcija.

Članak 198.

Inspeksijski nadzor provode inspektori, viši inspektori i drugi državni službenici ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi ovlaštene za provedu inspeksijskog nadzora.

Članak 199.

Za inspektora se može postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima visoku stručnu spremu, položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog staža nakon položenog državnog stručnog ispita.

Za višeg se inspektora može postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima visoku stručnu spremu, položen državni stručni ispit i najmanje deset godina radnog staža nakon položenog državnog stručnog ispita.

Inspektore postavlja ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 200.

Inspektor ima iskaznicu kojom se dokazuje njegovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

Sadržaj i oblik iskaznice inspektora propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi

Članak 201.

Inspektor koji provodi inspeksijski nadzor ima pravo u svako doba bez prethodne najave i bez dopuštenja ravnatelja ili druge odgovorne osobe ulaziti u prostorije i prostore ustanove socijalne skrbi i druge pravne i fizičke osobe koja obavlja poslove socijalne skrbi.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Inspektor iz stavka 1. ovoga članka obavještava ravnatelja ili drugu odgovornu osobu o svom ulasku u ustanovu socijalne skrbi.

Članak 202.

Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo pregledati objekte i druge poslovne prostore, dokumentaciju, poslovne knjige, registre, dokumente, isprave, saslušati korisnike, djelatnike i druge osobe, pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet osoba (osobna iskaznica, putovnica i sl.) i obavljati druge radnje predviđene zakonom.

Ravnatelj ili druga odgovorna osoba pravne osobe mora inspektoru osigurati nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora i staviti mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju.

Članak 203.

O izvršenom pregledu, utvrđenom stanju i poduzetim, odnosno naređenim mjerama i radnjama, inspektor sastavlja zapisnik.

U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten rješenjem narediti ove mjere:

- otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u određenom roku,
- podnijeti prijavu nadležnom državnom tijelu zbog kaznenog djela, odnosno izreći zakonom ili drugim propisom utvrđenu prekršajnu kaznu,
- narediti dodatno stručno usavršavanje djelatnika za kojeg utvrdi da mu nedostaje stručnost i naknadnu provjeru njegove osposobljenosti pred ispitnim povjerenstvom.

U rješenju kojim se naređuje provedba mjere ili radnje određuje se i rok za njeno izvršenje.

U slučaju da postoji neposredna opasnost za zdravlje ili život ljudi inspektor će donijeti usmeno rješenje i odmah narediti njegovo izvršenje. Usmeno se rješenje mora unijeti u zapisnik.

Članak 204.

Protiv rješenja iz članka 203. ovoga Zakona može se u roku od osam dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba ministru nadležnom za poslove socijalne skrbi.

Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 205.

Inspektor u provedbi inspekcijskih poslova ima pravo i dužnost:

- zabraniti domu socijalne skrbi, centru za pomoć i njegu, te drugoj pravnoj i fizičkoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi provođenje mjera i radnji koje su suprotne zakonu i provedbenim propisima,

- podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ako ocijeni da je povrijeđen zakon ili drugi propis iz djelatnosti socijalne skrbi, a ta povreda povlači odgovornost za prekršaj fizičke osobe, pravne osobe i odgovorne osobe u pravnoj osobi,
- podnijeti prijavu nadležnom odvjetništvu, ako ocijeni da je povrijeđen zakon ili drugi propis iz djelatnosti socijalne skrbi, a ta povreda povlači odgovornost za kazneno djelo.

Članak 206.

Inspektor podnosi izvješće o svom radu, uočenim problemima osiguranja socijalne skrbi kod fizičkih i pravnih osoba čiji rad nadzire te prijedloge mjera za poboljšanje skrbi ministru nadležnom za poslove socijalne skrbi.

Inspektor je dužan bez odgađanja pisano izvjestiti ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi ako utvrdi da dom socijalne skrbi, centar za pomoć i njegu ili druga fizička ili pravna osoba koja obavlja poslove socijalne skrbi ne ispunjava propisane uvjete za rad, grubo postupajući suprotno zakonu ili drugom propisu ili teže ugrožava prava korisnika.

Inspektor je dužan bez odgađanja u pisanom obliku izvjestiti ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi ako utvrdi da dom socijalne skrbi, centar za pomoć i njegu ili druga fizička ili pravna osoba koja obavlja poslove socijalne skrbi nije u roku otklonio nedostatke koje je naredio rješenjem iz članka 203. ovoga Zakona.

Članak 207.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi može na temelju izvješća inspektora iz članka 206. ovoga Zakona, donijeti rješenje o:

- zabrani rada doma socijalne skrbi, centra za pomoć i njegu te druge pravne i fizičke osobe koja obavlja poslove socijalne skrbi, ako nije dobila odobrenje iz članka 115. i 116. ovoga Zakona ili više ne ispunjava uvjete glede prostora, opreme i potrebnih stručnih djelatnika propisane ovim Zakonom,
- poduzimanju drugih mjera za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisima.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

XI. TROŠKOVI SMJEŠTAJA IZVAN VLASTITE OBITELJI**Članak 208.**

Dom socijalne skrbi za odrasle osobe i njegova podružnica razvrstava se prema vrsti, opsegu i kvaliteti usluga koje pružaju pojedinim korisnicima, broju stručnosti

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

djelatnika, broju, veličini, namjeni i kvaliteti prostorija, uređaja i opreme i slično.

Mjerila za razvrstavanje doma iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 209.

Rješenje o razvrstavanju doma i njegove podružnice iz članka 208. ovoga Zakona donosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na prijedlog stručnog povjerenstva koje imenuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne može se uložiti žalba, ali se može voditi upravni spor.

Članak 210.

Cijenu usluga doma kojeg je osnivač Županija utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ovisno o vrsti smještaja, pruženim uslugama te kategoriji doma.

Članak 211.

Cijenu usluga skrbi izvan vlastite obitelji u domu socijalne skrbi kojeg osnivač nije Županija utvrđuje vlasnik, odnosno osnivač.

Članak 212.

Cijenu usluga skrbi izvan vlastite obitelji za korisnika koji je rješenjem centra za socijalnu skrb smješten u domu kojeg osnivač nije Županija ne može biti veća od cijene iz članka 210. ovoga Zakona.

Članak 213.

Cijenu pojedine vrste usluga pomoći i njege u kući iz članka 59. ovoga Zakona ako se sredstva za tu namjenu osiguraju iz državnog proračuna određuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 214.

Odrasla osoba smještena rješenjem centra za socijalnu skrb dužna je plaćati cijenu smještaja svim svojim prihodima i novčanim sredstvima.

Ako su prihodi smještene osobe iz stavka 1. ovoga članka, uključujući i dosuđeni iznos uzdržavanja za korisnika, veći od cijene smještaja razliku zadržava korisnik.

Korisnik smještaja iz stavka 1. ovoga članka čiji prihodi i novčana sredstva nisu dostatna za plaćanje cijene smještaja dužan je u svrhu plaćanja otuđiti svoju imovinu koja ne služi članovima njegove obitelji za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba.

Ako sredstva korisnika iz stavka 1. i 3. ovoga članka nisu dostatna za plaćanje cijene smještaja, razlika između cijene smještaja i tih sredstava tereti sredstva nadležnog centra za socijalni rad.

Pri utvrđivanju prihoda iz stavka 1. i 3. ovoga članka iznos prihoda, umanjuje se za obvezu korisnika za uzdržavanje nekog od članova obitelji i za iznos namijenjen osobnim potrebama korisnika stalnog smještaja.

Način plaćanja smještaja odraslih osoba koje nisu smještene na temelju rješenja centra za socijalnu skrb utvrđuje se ugovorom o smještaju između korisnika i doma socijalne skrbi kojeg osnivač nije Županija.

Članak 215.

Ako iznos doprinosa za uzdržavanje iz članka 214. stavka 2. ovoga Zakona nije utvrđen prema propisima o obiteljskim odnosima, obveznici uzdržavanja sporazumom sklopljenim međusobno i s centrom za socijalnu skrb utvrdit će iznos toga doprinosa.

Ako se obveznici uzdržavanja ne sporazumiju u smislu stavka 1. ovoga članka ili se obveznik uzdržavanja ne drži sporazuma ili ne izvršava svoju dosuđenu obvezu, centar za socijalnu skrb na temelju propisa o obiteljskim odnosima pokrenut će kod suda postupak za naknadu tih troškova.

Članak 216.

Iznimno od članka 215. ovoga Zakona osoba koja je dužna uzdržavati odraslu osobu nesposobnu za rad nije dužna sudjelovati u cijeni smještaja ako su njeni prihodi ili prihodi njene obitelji manji od 150% iznosa prihoda za samca ili obitelj, utvrđenog u članku 20. stavku 2. i 3. ovoga Zakona.

Članak 217.

Dijete koje je korisnik stalnog smještaja, a ima redovite mjesečne prihode, sudjeluje u plaćanju cijene smještaja do visine od 65% tih prihoda.

Dijete svojom imovinom ne sudjeluje u plaćanju stalnog smještaja.

Članak 218.

Roditelji djeteta, korisnika stalnog smještaja, dužni su plaćati, odnosno sudjelovati u plaćanju cijene smještaja u iznosu doprinosa za uzdržavanje dosuđenog prema propisima o obiteljskim odnosima.

Ako iznos doprinosa za uzdržavanje djeteta nije utvrđen prema propisima o obiteljskim odnosima, roditelji ili drugi obveznici uzdržavanja djeteta i centar za socijalnu skrb sporazumom će utvrditi plaćanje, odnosno sudjelovanje u plaćanju cijene smještaja, a ako se o tome ne sporazumiju, centar za socijalnu skrb kod suda će pokrenuti postupak za utvrđivanje doprinosa za uzdržavanje.

Članak 219.

Sudjelovanje i način plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u plaćanju cijene skrbi izvan

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

vlastite obitelji propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

XII. NAKNADA ŠTETE**Članak 220.**

Korisnik koji je na temelju rješenja centra za socijalnu skrb, ostvario primanje dužan je nadoknaditi štetu ako je:

- na temelju neistinitih ili netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti, odnosno netočni ili je na drugi protupravan način ostvario primanje na koje nije imao pravo ili ga je ostvario u većem opsegu nego što mu pripada,
- primanje ostvario zbog toga što nije prijavio promjenu koja utječe na gubitak ili opseg prava, a znao je ili je morao znati za tu promjenu.

Članak 221.

Nadležni centar za socijalnu skrb ili ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi imaju pravo na povrat iznosa isplaćenih na ime pomoći za uzdržavanje i stalnog smještaja, ako korisnik otuđi svoju imovinu.

Za slučaj smrti korisnika iz stavka 1. ovoga članka centar za socijalnu skrb ili ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi imaju pravo na povrat isplaćenih iznosa od njegovih nasljednika.

Centar za socijalnu skrb ili ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi neće podići tužbu radi povrata iznosa iz stavka 2. ovoga članka ako bi ostvarivanjem tražbine nasljednici i članovi njegove obitelji ostali bez imovine odnosno prihoda potrebnih za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba.

Članak 222.

Tražbina s naslova naknade štete iz članka 220. i 221. ovoga Zakona odnosi se samo na dospjele tražbine i u ukupnoj svoti. Ta se svota izračunava od dana dospijeca prema tablicama aktuarske matematike koju utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Članak 223.

Zastara tražbine nastupa istekom općeg zastarnog roka koji je predviđen u Zakonu o obveznim odnosima.

Rokovi zastare tražbine naknade štete u smislu odredbi ovoga Zakona počinju teći:

- u slučajevima iz članka 220. ovoga Zakona od dana kada je postalo konačnim rješenje kojim je utvrđeno da je pravo korisniku priznato, na temelju neistinitih ili netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti, odnosno netočni ili je na drugi protupravan način ostvario primanje na koje nije imao pravo ili ga je ostvario u višem opsegu nego što mu pripada ili ako je primanje ostvario zbog toga što nije prijavio promjenu koja utječe na gubitak ili opseg prava, a znao je ili je morao znati za tu promjenu,

- u slučajevima iz članka 221. stavka 1. ovoga Zakona kada se konačnim rješenjem utvrdi da je korisnik otuđenjem svoje imovine ostvario sredstva dostatna za uzdržavanje ili za uzdržavanje kroz određeno razdoblje ili za snošenje troškova stalnog smještaja u cijelosti ili djelomično,
- u slučajevima iz članka 221. stavka 2. ovoga Zakona od dana pokretanja ostavinskog postupka.

Članak 224.

Centar za socijalnu skrb ili ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na temelju rješenja o ostvarivanju pomoći za uzdržavanje i stalnog smještaja imaju pravo na zabilježbu tražbine u zemljišnim knjigama na nekretninama u korisnikovom vlasništvu.

Članak 225.

Centar za socijalnu skrb dužan je u svezi s naknom štete iz članka 220. do 224. ovoga Zakona ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi dostavljati podatke odlučujuće za podnošenje tužbe radi naknade štete.

Članak 226.

Kada se utvrdi da je nastala šteta, centar za socijalnu skrb će uz navođenje dokaza pozvati korisnika ili njegove nasljednike da u određenom roku nadoknade nastalu štetu.

Ako šteta ne bude nadoknađena u određenom roku, centar za socijalnu skrb ili ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi će putem Državnog pravobranitelja pokrenuti postupak radi naknade štete.

XIII. FINANCIRANJE**Članak 227.**

Sredstva za financiranje socijalne skrbi Županije prema ovom Zakonu namiču se iz:

- proračuna Federacije,
- proračuna Županije,
- proračuna općine,
- ulaganja osnivača ustanova socijalne skrbi,
- osobnog udjela korisnika ili njegovog zakonskog uzdržavatelja,
- darova, zaklada i fondacija i
- drugih izvora sukladno Zakonu i drugim propisima.

Članak 228.

Iz proračuna Federacije BiH financirat će se ona prava u sustavu socijalne skrbi koji se ne mogu financirati iz proračuna Županije ili općine, a prema dogovoru između Vlade Federacije BiH i Vlade Hercegbosanske županije.

Način osiguravanja sredstava za podmirenje troškova zaštite osoba iz stavka 1. ovoga članka, utvrdit će se kao

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

dio dogovora o ostvarivanju socijalne skrbi koji zaključuju Vlade Federacije i Hercegbosanske županije.

Članak 229.

Iz proračuna Županije osigurat će se sredstva za redovnu djelatnost onih ustanova i organizacija koje je osnovala Županija te sredstva za neposrednu socijalnu zaštitu, ukoliko nisu osigurani iz drugih izvora (pomoć za uzdržavanje, jednokratna pomoć, doplatak za pomoć i njegu, osobna invalidnina).

Iz proračuna Županije financirat će se i rad drugih ustanova socijalne skrbi kroz utvrđenu cijenu usluga za svakog korisnika, pod uvjetima predviđenim ovim Zakonom.

Članak 230.

Iz proračuna općine financirat će se redovita djelatnost ustanova i organizacija koje je ista osnovala, i druga prava iz sustava socijalne skrbi (savjetovanje, pomaganje u prevladavanju posebnih poteškoća, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, pomoć i njegu u kući, osposobljavanje za samostalan život i rad i druge pomoći, smještaj izvan vlastite obitelji).

XIV. KAZNENE ODREDBE**Članak 231.**

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba ako:

- započne s radom prije no što se rješenjem nadležnog tijela utvrdi da su ispunjeni svi propisani uvjeti (Članak 102., 116., 128.),
- ne vodi na propisani način evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima ili ako o tome ne dostavlja izvješća (Članak 111. stavak 1., 123. stavak 1., 131. stavak 1.),
- stručnom povjerenstvu koje obavlja upravni nadzor ili inspektoru uskrati obavijesti ili podatke ili onemogućiti pregled i poduzimanje drugih radnji u svezi s obavljanjem nadzora (Članak 201. i 202.),
- neosnovano ne izvrši rješenje o priznavanju prava korisnika (Članak 16. do 92., 160. do 178. i 214. do 219.),
- bez rješenja centra za socijalnu skrb privremeno ili trajno riješi zbrinjavanje odnosno smještaj korisnika na drugi način (Članak 89.),
- naplati od korisnika, druge fizičke ili pravne osobe troškove smještaja u dom socijalne skrbi ili u udomiteljsku obitelj ako troškove smještaja na temelju rješenja centra za socijalnu skrb snosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi (Članak 219.),
- u određenom roku ne poduzme mjere predložene u izvješću o upravnom nadzoru ili zapisniku o

provedenom inspekcijskom nadzoru (Članak 196. i Članak 303. do 206.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

Ako je pravna ili fizička osoba kažnjena za prekršaj iz stavka 1. točke 6. ovoga članka obvezno se izriče i zaštitna mjera oduzimanja imovinske koristi.

Članak 232.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ne primi stručnog djelatnika na vježbenički staž (Članak 188.),
- onemogućiti djelatniku stručno usavršavanje (Članak 191.),
- ne provodi unutarnji nadzor (Članak 193.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna.

Članak 233.

Novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

- ako ne izvijesti centar za socijalnu skrb o početku, načinu i djelokrugu svojega rada ili u svom nazivu ne ističe ime i prezime, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti (Članak 145.),
- ako nastavi s radom nakon što je odjavila obavljanje poslova (Članak 150. točka 1.) ili ako je prestala važnost odobrenja za obavljanje poslova socijalne skrbi (Članak 151. i 152.),
- ako obavlja djelatnost socijalne skrbi suprotno članku 149. ovoga Zakona,
- ako privremeno obustavi poslovanje iz neopravdanih razloga ili ako ne obavijesti nadležna tijela o privremenoj obustavi poslovanja (Članak 153.).

Članak 234.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se udomitelj ako:

- o sebi i članovima svoje obitelji dade neistinite podatke,
- ako u većoj mjeri zanemaruje obveze prema korisniku preuzete ugovorom o smještaju (Članak 138.).

Članak 235.

Novčanom kaznom od 500,00 do 2.000,00 kuna kaznit će se korisnik socijalne skrbi ako dade neistinite podatke

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

na temelju kojih je ostvario pravo po ovom Zakonu (Članak 36.).

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 236.**

Korisnicima prava iz sustava socijalne skrbi koji su to pravo ostvarili na temelju ranijih propisa i Uredbe o socijalnoj skrbi za vrijeme rata ili neposredne ratne opasnosti na području HZ HB (Narodni list HZ HB: broj, 4/93), osiguravaju se ta prava i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona dok mjesno nadležni centar za socijalnu skrb ne utvrdi ima li korisnik uvjete za neko od prava utvrđenih ovim Zakonom, s tim da je centar za socijalnu skrb dužan učiniti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 237.

Postupci za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi započeti prije početka primjene ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama propisa koji su važili do početka primjene ovoga Zakona, ako ovim Zakonom određeno pravo nije za korisnika riješeno na povoljniji način.

Članak 238.

Javne ustanove koje obavljaju djelatnost socijalne skrbe dužne su uskladiti statut i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana početka primjene ovoga Zakona.

Članak 239.

Općine su dužne u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona osnovati centre za socijalnu skrb sukladno ovom Zakonu.

Članak 240.

Ministar i ministarstvo nadležni za poslove socijalne skrbi donijet će propise iz svoje nadležnosti, predviđene odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca.

Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom postojeći propisi.

Članak 241.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti svi raniji propisi iz oblasti socijalne skrbi ukoliko je njihova materija i problematika obuhvaćena ovim Zakonom (Zakon o socijalnoj zaštiti /Službeni list SR BiH, broj: 39/84/, Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti /Službeni list R BiH, broj: 16/92 i 13/94/, Uredba o socijalnoj skrbi i ratnom vremenu ili neposrednoj ratnoj opasnosti na području HZ HB /Narodni list HZ HB, broj: 4/93).

Članak 242.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u narodnim novinama Hercegbosanske Županije, a primjenjivat će se od 01. lipnja 1998. godine.

Članak 243.

Ovaj Zakon uskladit će se sa Federalnim zakonom odmah po njegovom stupanju na snagu, a najkasnije u roku od tri mjeseca.

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska županija
Skupština
Broj: 01418/98
Tomislavgrad, 11. ožujka 1998. g.

Predsjednik
Mijo Tokić

* * *

Na temelju članka 35. Ustava Hercegbosanske županije donosim

ODLUKU**o proglašenju Zakona o sudskim pristojbama**

Proglašavam Zakon o sudskim pristojbama, koji je donijela Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj 11. ožujka 1998. godine u Tomislavgradu.

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska županija
Župan
Broj: 0275/98
Kupres, 25. ožujka 1998. g.

Župan
Mirko Baković

* * *

**ZAKON
O SUDSKIM PRISTOJBAMA****I. OPĆE ODREDBE****Članak 1.**

U postupku pred sudovima plaćaju se sudske pristojbe (u daljnjem tekstu: pristojbe) po odredbama ovoga Zakona i u visini utvrđenoj Tarifom sudskih pristojbi koja je sastavni dio ovoga Zakona.

Članak 2.

Pristojbe se plaćaju:

1. u parničnom postupku,
2. u izvanparničnom postupku,